

Pierre Ayrault

**Petri Aerodii Iudicis Quaestionum Andiumq[ue] Ducis quondam libellorum
Magistri I. C. De Patrio Iure Ad Filium Pseudo-Jesuitam Dissertatio ...**

Argentorati: Carolus, 1610

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766622576>

Druck Freier  Zugang



Fe 3711. 2.

PETRI ERODII
IUDICIS QVAESTIO-
num Andiumq; Ducis quondam
libellorum Magistri I. C.

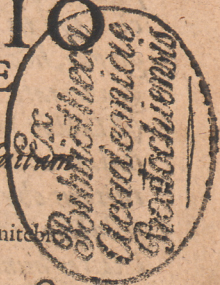
De

PATRIO
JURE

Ad

Filium Pseudo-Iesaitam
Dissertatio.

Eme, lege, judica non pœnitent



SAPIENTIA



CONSTANS.

ARGENTORATI,
Typis IOANNIS CAROLI,

ANNO M. D. C. X.

AD LECTOREM

Quia iam per triennium quero
filium meum maximum frustra^q,
id (est enim inter Iesuitas) quod
privatim prestitissem, facio publi-
cè. Ago ut cum reo absente ac fu-
gitivo, hoc est, annotatione & pro-
grammate. Itaq^q, si tibi videbitur
(ô Lector) me non immeritò expo-
stulare ac conqueri: eveniatq^q for-
tuitò ut obuius sit furtivus ille &
seductus adolescens: fac (quæso)
lectitet hunc libellum. Postea, non
recuso, si quid sui iuris, arbitriiq^q
est, quin mihi pareat, aut non pa-
reat patri. Andibus, Anno M.
D. LXXXIX. Mense Octobri.



P. AERODII QUÆ-
SITORIS AN-
DEGAVI.

DE PATRIO IVRE AD FILIVM
Pseudo Iesuitam.



Vid est quod Nazianzenus ille, in oratione apologetica ad populū, plus dicit esse in potestate patris, quæ est à DEO, Opt. Max. quàm in ea quæ ab hominibus sive lege, sive moribus inducta est? hoc unum, HONORA PATREM TVVM, ET MATREM TVAM, potentiუსne est in liberos, quam fulmen illud abdicationis, quod Græcorum erat institutum? quàm jus illud vitæ & necis: quod, licet abominandum, tamen & nostrum fuit, & multorum olim populorum? quam trinæ illæ emancipationis, totidemq; venditiones, quæ fuere potissimum Romanorum? Si filius non obtemperasset: pater, his legibus,

A 2 bus,

Petri Ærodi

bus, sibi ipse jus dicebat. Idem citabatur accusator, idem testis, idemq; iudex. Præterea, quæ supplicia habebat in potestate, ea erant huiusmodi, ut sola cogitatione acerbitatis filius deterreretur quicquam audere & velle quo violaretur pietas. DEO contra sufficit iussisse. Officioso præmium promittit: contumaci, nihil irrogat. Atqui lex potentior est, quæ punit, quam quæ jubet duntaxat: & prævalet auctoritas quæ sua est, quæve suo jure quis utitur fruitur: quam quæ ita demum justa ac legitima est, si impetrata & accepta. Iam verò quid operabatur summa illa patria potestas, humana (dico) non divina? operabatur ut ea quæ privata est, publicâ aliquando major esset, ut qua in re officium Magistratus debile, ac quasi mancum videretur esse: ibi tanquam provocatione aliqua, auxilio, subsidioq; esset domestica disciplina: hoc est, plus possent in liberos parentes, quam lex, legiove, aut ipsa summa Dictatura. Cn. Martius Coriolanus pergebat infesto agmine adversus patriam. Quis illi è manibus succussit arma, quis fasces, quis imperium, nisi una Veturia? Qui legis Senatoribus, Magistratibus, Sacerdotibusq; non cesserat, matri cessit: & quem neq; majestas Imperij, neq; religio dimovisset, movit appellatio matris. Tribuni

Con-

De Patrio Jure.

Consulari potestate, Cn. Servilius L. Sergius M. Papirius contendebant invicem, quis eorum bello adversus Lavicanos potissimum præficeretur. Singuli sese anteponebant: & curam urbis, ut ingratham atq; ignobilem, aspernabantur. Patres, cum hoc certamen mirabundi conspicerent, neq; Dictator esset qui cogeret Tribunos: Q. Servilius: Quando nec ordinis hujus, nec Reipubl. (inquit) ulla verecundia est: patria Majestas altercationem istam dirimet, Filius meus extra sortem Vrbi præerit. Quid pater C. Flamini, Tribuni plebis? ferebat invito Senatu legem Agrariam: atq; intercessioni collegarum non parebat, imò nec exercitu quidem absterrebat adversus se conscripto, si perseveraret in sententia. Pater ei pro rostris legem jam ferenti manum injicit. Quid filius? descendit: & cui nihili fuerat tota Reipubl. majestas, auctoritas, prærogativa: fractus est privato imperio: & ne minimo quidem murmure destitutæ concionis repræhensus est Tribunus, ut lib. V. Valerius scribit. Quomodo itaq; fieri posset, quin, quod ad jus patrium plus attinet, plus virium esset in legibus humanis, quàm in eo nudo ac simplici præcepto quod à DEO olim per Mosem datum & acceptum est? Si verum est quod Halicarnassæus ait,

A ; pro-

propterea apud graecos hæc monstra ordinaria
 fuisse, Contumaciam, Impietatem, Parrici-
 dium: Romæ, rarissima: quia, quam pote-
 statem hi veteres Legislatores, Charondas,
 Pittacus, Solon parentibus tribuerunt, mol-
 lem ac debilem dedissent: quam Romulus
 contra, liberam, plenam, atq; sine exceptione,
 sic ut toto Rom. Imp. vix unus Malleolus sit
 inventus. quid de hoc mandato dici potest,
 quod nulla exhæredatio, nulla crux, nulla
 pœna sanciebat? Iubet duntaxat quod sua-
 det pietas. Nemo his ita putet satisfactum,
 quod, ut alijs omnibus legibus, ita Mosaicâ,
 parricidium non solummodò graviter puni-
 tur, verùm etiam quicquid à filio pronuncia-
 tum sit in verecundè. Neq; enim hic tracta-
 mus de auctoritate Magistratum, neq; de
 ea omnino vi & potestate quæ cernitur in fo-
 ro, aut in iudiciis. De ea agimus quæ potest
 exerceri domi, quæ inter penates, & quam
 patres, non patriæ, sed familiæ, suis auspicijs
 habent in liberos, hoc est, sine ulla provoca-
 tione alterius, & nullo iudicis officio interce-
 dente. Nam qui ope alienâ punit: non punit,
 sed accusat. Atqui, præter id quod jam Gre-
 gorio objecimus, tantùm abest, ut oraculo
 illo cœlesti parètes plus juris habeant in suos,
 quam his aut illis hominum legibus: ut ne

vel

De Patrio Jure:

vel minimum quidem dici possunt accepisse.
Nam unicum istud, HONORA PATREM
si filius non fecerit, quid tribuit patri? Allicit
quidem præmio, hoc est, vitâ beatâ ac diutur-
nâ: sed, quasi in ea aliquid insit quod Natu-
ra abhorreat sponte, patri pœnam non com-
misit. Erravit itaq; Moses: & cum poneret
leges à DEO latas, in hac patriâ negligentior
fuit? Nefas est dicere. Nam & priusquam
esset, hæc potestas erat, quam quarimus: ar-
gumento est, quod DEVS non imperasset
Abraamo, filium uti immolaret: nisi alioqui
in eum jus vitæ ac necis habuisset. Iussisset
DEVS? fecisset pater? tollerassent proximi,
alienive, quod nullo casu, nullo tempore,
nullo jure licuisset patri? Sed & qui Moysen
antecefferant, non ita solliciti fuissent de ma-
trimonio liberorum: id nempe sui juris, ar-
bitriiq; esset, non contrahentium (hinc enim
& diluvium) neq; liberi ipsi tam cupidi pa-
ternæ benedictionis: quid amplius? sola de-
nunciatio à patre facta Magistratui, vim non
habuisset plenæ probationis adversus filium
contumacem: nisi jam illo tempore summa
fuisset patria potestas, & auctoritasq; domestica.
An Deus igitur posteriore lege priorem illam
antiquasset, solo verbo dimetiens cultum?
Si ita esset: quid diceremus pro Nazianzeno?

Petri Ærodi

Effet procul dubiò quid diceretur, nisi homi-
ni & Christiano, & Episcopo videretur obfi-
stere ea ipsa Christiana religio, quam quasi
ab eo tamen accepimus. Nam paterna aucto-
ritas, si quæ est hodiè, sic ab ea descivit, quam
sive DEVS, sive Natura ipsa, sive jus Gentium,
sive leges præscripsere ab initio: & propterea
descivit, quia nescio quo pacto pietatem à
Religione sejungimus: ut inter Christianos
nihil jam planè patrium sit, nisi appellatio
sola atq; denominatio patris. A re separata
est pietas: in verbo hæret: Posset Christiana
disciplina, atq; ea divina constitutio quam
laudat Gregorius ille, stabiliisse domesticam,
si Christiani eam præcipuè labefactent? Ve-
runtamen ante omnia satisfaciamus magno
Theologo, postea videbimus an verum sit,
nullam potestatem nobis superesse in liberos:
aut si sit etiam tantilla, num adhuc sit hujus-
modi, ut despici, violariq; tamen non debeat.
Certum est, quam atrocitatem Legislatores
olim invenere, quò redderent patriam pote-
statem ampliorem: astute, atq; subtiliter in-
venisse: videlicet, ut eam apposita, vi, aut spon-
te filij essent officiosiores: utq; ab ea obser-
vantia nullo pacto distraherentur, quam, non
Lex, non rogatio aliqua, sed natura à lacte
hominibus infudisset, Sciebant ita esse libi-
dino-

De Patrio Jure.

diuosam adolescentiam : eâ arrogantia & lasciviam : sic regi, domariq; difficilem, ut existimaverint necesse esse, terrore reparari ac reficere quod à Naturâ malignitate depravatur: ut, quemadmodum antiquitus laceratione ac sanguine fidem debitorum conservassent: representatione suppliciorum, quæ versarentur in sola parentum potestate, insinuarent liberis obedientiam evincerentq; ne quicquam susciperent, agerent, cum hi prius non annuissent à quibus & vitam & eruditionem habuerunt. Cæterum, id non repugnare pietati. hanc enim ita esse à Natura : ita à parentibus pro liberis consilium capi, ut tamen certissime crederent nunquã posse evenire quod permisissent : videlicet à patre filium venundari, abdicari, interfici. aut si accideret quandoq; : sic eo merito, ea consideratione fore, ut si ipsa Iusticia jus dixisset, haud quicquam justius, meliusque dici, agere videretur. At Deus res aliter tractat. Quod jubet, aperte jubet: non oblique, non pedetentim. Nihil ei circuitu opus est, nulla ei præfatio necessaria quã persuadeat verũ, bonumq; esse quod postulat. Cur ita? quia tam bonus est sua sponte: tanta prærogativa in eo est justitiæ & æquitatis, ut qui eum audiat monentem, pareat, acquiescat in contenti. Plures Religio

continet, quam metus. Exempli gratiâ: Vilius petulantior erat: proptereaq; ſæpè familiâ ejectus: imò & tandem à parentibus abdicatus, quia in eum nihil humani proderat quicquam? Si tranſibat ad Chriſtianiſmum: hoc ſolo (Septimius inquit) revertebatur ad bonam mentem: unica hac ſuadelâ reſtituebatur pietati & officio. Profectò ſi Naturæ, legibusve hominum DEVS interpoſuit ſeſe: nihil inde detraxit tamen Imperavit obedientiam: ſed poteſtatem non ademit. Imò, longè poſt Chriſtum, ea quæ necis aut vitæ fuit, valuit inter fideles. Et ſi quid veteres Chriſtiani redarguerunt in Paganis, veluti infanticidia, aut gladiatorios ludos: adverſus juſ illud horrendum nihil dixerunt. Vt cunq; Deus Opt. Max. nudè pronunciaſcit, HONORA PATREM TVVM, ET MATREM TVAM: nihilominus duabus præcipuè de cauſis, leges hominum antevertit. Vnâ: quia conſtans ac perpetuum eſt quod jubet. noſtra quotidie immutantur. Si quid hodie placet, cras diſplicet. Videre eſt in eo ipſo jure quod à Romulo introductum eſt. Nam initio licebat ſine exceptione filium interficere. poſteà: niſi conſilio adhibito. Rurſus: non inauditum. deniq; non judicio domeſtico, ſed per Magiſtratum. Imò verò tandem juſ illud

Petri Arody

illud extremum evanuit prorsus, Altera: quia si edictum Consulare Prætorio majus est: Honorarium, Ædilitio: necesse est eo tanto Divinum humano anteferri. Quamobrem? quia prudentia humana tam falli, quam contemni facilis est, inquit Tertullianus ille. In Deo, nihil tale est. Ergo Gregorius, qui ista sentiebat, & qui præcepto domini nullam limitationem afferebat: cum mundum verisset, & contra votum, imperiumq; patris, monasterio deditus, refugeret paternum Episcopatum: pertinuit tandem. Possim patri meo opt. sine fraude (inquit) Impius, inobediensque esse? accusari contumaciæ, fieriq; reus Naturæ violatæ, pollutæ? Igitur missâ solitudine redit domum. Sedem Ecclesiamq; accipit. [Et hoc facio (inquit) jussu DEI magis, quàm hominum metu. Itaq; (ô pater) dicto jam audienti præbe benedictionem.] Potest Gregorius ille sic accipi. Nam & Chrysostomus, lib. II. adversus vituperatæ vitæ monasti. sic scribit: Filius non tantum naturali lege te colit, observat, honorat: verum multo magis, ut Dei jussis obtemperet, propter quem cuncta simul penitus despexit ac reliquit. Sed si nihilominus verum est, jam ne extare quidem ulla vestigia patriæ illius potestatis quam quærimus: siq; auctori-

Petri Ærodis

tas dom estica hodie vix in umbra & imagine
consistit: qui ille omnino defendi possit? Iam-
diu abrogata est contratio usû (ut diximus)
sumâ vitæ ac necis potestas illa. Nec ultra est
pignori, aut venditioni locus. exheredationi,
ne vix quidem. Quicquid acquirit filius, sibi
hodiè acquirit: non patri. In jus vocat, ac-
cusat sine veniâ. Deniq; (ut ajunt) ea Reli-
gio nunc est, ea traditio Ecclesiæ: filium,
quamlibet vitam instituat: nubat, aut mona-
sticam voveat: posse ista omnia spreto, invi-
toq; patre. Qua igitur in re, aut quo in ne-
gotio consisteret inter Christianos (ô Naziã-
zene) Dei & Naturæ elogium illud, HONO-
RA PATREM? In quo collocabas au-
toritatem, majestatemve domesticam, cum
tantopere reformidabas in eam ne impinge-
res? Si illis casibus quos attigimus, possunt
liberi parentibus impunè non parere: qui hi
sunt quibus ex vetere jure nunc non liceat
quoq;? quæ capita domesticæ disciplinæ
Christiana etiamnum approbat fides? An fie-
ri potest, ut Ethnici punierint usq; ad inferos,
filium inverecundum, adeò iis placebat obe-
dientia in parentes (ex illo patre hoc natum
est, qui, ut narrat Pausanias, lib. 10. infra na-
viculam Charontis, filium in se iniquû olim
ibi strangulavit) & Christiani contra casus in-
vene-

vene-

De Patrio Iure.

venerint, in quibus hic licita esset impietas in parentes? An (ut ait Theophilus, lib. 3. ad Eutol.) ideò præcipuè displicuit lex Platonis de communiōe uxorum, quia periculum erat, ne filius eum, qui non erat pater, ut patrem honoraret: qui esset revera, ei, ignorantia ductus, nullam reverentiam deferret, quæ tamen adeò collocatur, adeò debetur inter præcepta Iuris Gentium, & quidem secundum loco: ita enim Pomponius, ut parentibus, & patriæ pareamus: & nostra Religione in ea re potissimum peccaremus? Ergo dicemus ante omnia & quasi per aversionem, stultum, impiumque esse, ponere & affirmare, si debilitata est patria potestas, si diminuta, & quasi redacta in ordinem: nullam propterea amplius esse, aut, ut fuerit abrogatum imperium domesticum (nam & Romani sic appellabant) propterea sequi, remotam esse ab ea potestate cum pietate, tum reverentiam naturalem. Deinde, descendendo ad particularia, inspiciemus si singula sunt huiusmodi, ut in iis sit, necesse, aut non liberos adhuc parentibus obedire. Facile id obtinebimus, si scrutabimur quid esset apud veteres quod ita à liberis exigebat, cum tantum jus, tantam potestatem parentibus largiebantur. Certum est, hoc propterea non fecisse, ut parentes in causa liberorum essent pro Mag-

Magistratu: & quemadmodum in foro jus civi-
bus dicitur à Pratore, ita à patre fieret domi,
quocunq; modo, & adversus quemcunq; li-
beri deliquissent: deniq; non ut alia esset Iu-
risdictio publica, alia domestica. Crimini-
bus enim publicis, & si quid committerent
extra focum, prepositus erat Magistratus.
Neq; ita benè infertur, Reus est filius fami-
lias: ergo nullus ei Iudex debet esse præter pa-
trem. Certè quidem Romæ, & apud quas-
dam alias gentes (de quibus scripsimus, lib.
VI. Rerum Iudicatarum cap. VII.) existere,
qui, vi patriæ potestatis, de eis quoq; cogno-
vere quæ liberi extra familiam deliquissent:
eujusmodi sunt Cassius, Manlius Torquatus,
C. Flaminius, & alij pleriq;. Non igitur ea
fuit occasio propter quam veteres tantam præ-
rogativam parentibus tribuissent. Ea est de
qua Halicarnassæus in Romulo, nempe, ut
cum liberi animadverterent quæ domi in se
potestas esset, hanc vel publicâ esse amplio-
rem: primùm enim parentibus, postea Pa-
triæ jubentur obedire: sed & Principem ipsum
vix quicquam posse incognitâ causâ: paren-
tes ex adverso, omnia quasi pro libidine (ita
enim Aristoteles in politicis) hi sese obsequio
voverent, nihilq; omnino nisi ex formula age-
rent, hoc est, si non edictum, præscriptumq;
esset.

De Patrio Iure.

esset à parentibus. Sibi neq; velle, neq; nolle aliud esset, eo excepto quod ab his, tanquam à fronte & capite accepissent. Denique, ut, quemadmodum freno, calcare & bacillo admoto paret equiti jumentum: Sic metu tantæ disciplinæ, filius familias, quasi altero DEO, auctoriq; suo, faceret, pareret patri. Sanè si nihil aliud majores nostri voluissent, quam frenum adolescentiæ apponere: si nihil nisi ea vitia impedire, ad quæ natura est proclivior: sinissent eam potestatem ætate, dignitate aut conditione aliqua. Atqui filij familias, quoscunq; annos attigissent, quemvis iniissent, magistratum, Sacerdotiumve: semper erant alieni juris. Quid igitur? quicquid pater de liberis statuisset: cuiuslibet vitæ destinasset, etiam rusticæ, ut L. Manlius: intuitu tantæ potestatis, contra quam nulla esset intercessio, nullum auxilium: omnis obedientia erat necessaria. Ea re eveniebat, ut filij negotia omnia sic à patre proficiscerentur, ut ab origine, exemplar: à scaturigine, rivulus. Sanè, si, filio ab ea aberranti viâ: si contumaci, si inverecundo alij duriores pœnas invenerunt, alij leviores: si alibi patri iudicium dedere, alibi querelam, testimoniumve duntaxat: imò verò, si longo intervallo pœnæ omnes domesticæ abièrunt in desuetudinem (de
ani-

animadversione puerili, nihil ad rem) non propterea sequitur, desuisse rectum esse sua sponte quod de pietate est constitutum: non sequitur, cessare legem, edictumq; omnium gentium, Liberi quacunq; in re parentibus dicto audientes sunt. Iura, etsi impunita, iura sunt. ut, de adulterio, licet de eo vix agatur, attamen semper naturâ suâ turpe est. Si negligentia, aut dissimulatione non punitur: lex quâ prohibetur, non minus pudica & honesta est. Sic obedientia liberorum, non minus justa ac legitima, si inulta est plerunq;. Ex Mose hoc præcipuè cognoscitur. Vt pater filium suâ manu occideret, noluit quidem. voluit impetrari, ac fieri per Magistratum. Sed hoc sine alia inquisitione, quàm quod pater ita postulasset. unde profectò colligitur, patrem apud Iudæos quoq; jus vitæ & necis habuisse. Nam quamvis retardatum eâ formulâ: non tam difficilè est petere parricidium quàm facere. Veruntamen, quo crimine Iudæus ille Legislator volebat filiû deferri posse à patre, & eâ delatione solâ lapidari in continenti? an quia parricida, aut sacrilegus? quia perduellis, quia latro, aut adulter? an deniq;, quia in legem aliquam publicorum iudiciorum commisisset? Audiamus eum loquentem: Si genuerit homo filium contumacem ac pro-

ter-

De Patrio Iure.

tervum, qui non audierit patris, matrisq; imperium, & coërcitus obedire contemserit: apprehendent eum, & ducent ad seniores civitatis illius, & ad portam iudicij: dicentq; ad eos, Filius noster iste protervus ac contumax est: monita nostra audire contemnit. Vacat commestationibus, luxuriæ ac conviviis. Lapidibus eum obruet populus: & morietur. Quæ vitia hic narrat nisi commissa in parentes, nisi familiaria ac domestica? nisi patrata in foco, non in foro? Profectò, quemadmodum voluit disciplina militaris, ut contumacia in milite esset capitalis, quia nulla alia res tam periclitantur: sic domestica, in qua pater est pro Dictatore, necessariò postulavit, ut omnes qui essent in familia, servi, liberi, uxor, animalia omnia patrem unum suscipere, colerent: neq; eorum esset ulla alia voluntas, ulla inclinatio, quàm quæ profecta à patre illo atq; Imperatore familias. Est apud Ælianum de Rhacone Mardo, cùm Cartomen filium, revinctis manibus, adduxisset ad Artaxerxem, ut eum occidi juberet, quia audax, quia nequam, quia perditus: & hoc identidem urgeret: Potiline es (Rex Persarum inquit) ferre, & aspicere, filio eripi vitam? Respondit: Est mihi lactuca in horto, lasciviens foliis. Sint licet pars corporis: defringo ama-

Petri Arodi

ra, & superflua. An deperit poptereà, & quasi
liger furculo exciso? imò tanto efflorescit, &
eo damno fit dulcior. De me (ò Rex) sic exi-
stimes. Nam etsi mortem ejus aspexero qui
familiæ officit meæ, & qui fraterculos cor-
rumpit petulantia & protervia: melius mecum
esse arbitror, genereq; non diminui, sed au-
gescere. Hæc Mosis, hæc Halicarnassæo con-
veniunt. Sed quo ista magis confirmentur:
qui fit ut hæc quæstio, An filius aliquis casu
jure non obediat patri, egrediens domo in
scholam venerit: hinc tandem in judicium:
nisi quia erat antea inaudita: & ratum, fir-
mumq; erat nullo olim casu contigisse? Da-
naus, cum filias quinquaginta nepotibus ex
Egisto vi dedisset in matrimonium: manda-
verat virginibus, ut in diem ipsum nuptiarum,
gladio, quem ad hoc obtulisset, unaquaq;
sponsum occideret (est apud Chalcondylam,
idem imperium medici cujusdam Florentini,
qui filia imperavit, ut eadem nocte veneno
occideret Lantislau) fecere ex præcepto, unâ
exceptâ Hypermnestrâ, quæ Lynceum serva-
vit. Quid inde? tantum abest ut sicariæ istæ
& parricidæ causam eo nomine dicerent: &
paruisse, crimen esset: ut contra Hypermne-
stra, Quod non obtemperasset, accersita sit
capitis, vixq; eo evaserit judicio. Ad eò in
obedi-

De Patrio Iure.

obediencia quæ parentibus debetur, nulla ad-
mittebatur exceptio. negare, aut tergiversari
non licebat. Absoluta est quidem: sed pari-
bus sententiis: sed ea hæsitacione, eo pericu-
lo (patet ex ejus epistola apud Ovidium) ut
Veneri & Dianæ, quasi è naufragio, & tem-
plum & tabellam construxerit, fixerit. Quo-
modo itaq; diminueretur obedientia illa do-
mestica, cum, liberi etsi parendo deliquissent,
paruisse, laus sit: non paruisse, crimen? Velle
non creditur, qui obsequitur imperio patris,
vel domini, inquit Vlpianus, & venia dignus
est qui obtemperavit, ut ille ipse ait l. ii. de
iis qui not. infam. Certè idem dicebatur à
Tiberio, Filium non posse detrectare iussa pa-
tris. Vt ut sit, obtinuit certè (inquit Gellius)
sive honestum sit quod jubetur, sive medium:
obtemperari debere omninò. Si turpe: ita
attamen non parendum, ut fiat leniter ac ve-
recundè: non cum repræhensione aut dete-
statione aliquæ. Differatur, declineturq; ma-
gis, quàm respuatur quod jubetur. Sit in con-
tumacia pudor: filius, non parendo, pareat
patri: veluti Agesilaus qui patri imperanti,
ut contra leges sententiam diceret: Memini
(inquit) te olim mihi pro legibus imperasse.
faciam igitur non quod hodiè jubes, sed quod
jussisti aliquando. Veluti Acrotatus: à quo
cum

Petri Ærodâ

eum parentes iniquè aliquid exigerent: honestè sic negavit: Scio vos velle ut quod justum est faciam: ita enim olim me instituitis. Faciam igitur quod vultis: & quod jubetis, non faciam. Qui apertè contradiceret, atq; obfisteret arroganter: adderet petulantiaè impietatem: impietati, scelus. Etiam in bona causa, filij apud parentes debet humilis esse oratio, inquit Salvianus Presbyter. Vtrum enim verum esset quod dictum est à majoribus, Vultu quoq; lædi pietatem, si jure aliquo filij inobedientia defenderetur? Legatus esset inviolabilis apud hostes? in eum verbo quoq; abstineretur? & paterfamilias haberet domi, atq; inter lares, justum correctorem, contradictorem, adversarium? Sed cur tantopere huic positioni immoramur, videlicet, propterea hoc jus domesticum introduci, ut si quid contra à liberis obtenderetur, omnis interclusa esset refragandi ac disputandi via? Infusum, insitum est à natura. Ius naturale postulat, ut liberi subditi sint parentibus. Sanctum & laudabile censetur, non solum apud DEVM, sed & apud homines, videlicet ut in simplicitate, & absq; omni malitia subjiciamur parentibus, inquit Theophilus ad Eutolycum. Et quod Deus ipse nihil addidit ultra præceptum: fecit eam ob causam, quia
suffi-

De Patrio Iure.

sufficiebat perstrinxisse quod alioqui naturale esset, ac commune inter omnes, ideoq; immutabile, ideoq; constans ac perpetuū. Vt ergò doceamus patriam potestatem esse è natura: mulierne potest magis naturaliter subijci viro, quàm filius patri? Atqui mulier, solâ sexus infirmitate homini subijcitur. filius, eò amplius, ætate, atq; beneficentiâ. Vt verò illa duo non sint, ne, quâ pariunt obligationem, eam quis dixerit expirare adepta ætate, & viribus: (quanquam, quæ prærogativa inde acquiritur, perpetuò durat, inquit Aristoteles) quæso ultimum quale est? Naturaliter ad remunerandum obligati sumus. nam quis ab Vlpiano dissentiat? & (ut pulchrè à Philone) delinquit in humanitatem qui ingratus est: qui acceptum beneficium, quantum in se est, non reppendit. Imò, homini beneficium non referre, simile est homicidio, inquit Ambrosius, de obitu fratris. Atqui nulla major obligatio est, quàm quæ à liberis parentibus debetur. A Deo Dij nostri sunt. Quod sumus quod vivimus, quod movemur, paternum beneficium est: atq; huiusmodi beneficium, ut Compensationem non admittat. Nunquã enim posse accidere ut filius procreet patrem. Quod ad matrem spectat, quid ipsa nutritura? quid infantium dulces injuriæ? Cogente Natura,

Petri Ærodi

Naturâ, infantes de matre sumunt quod bibant: & non nato dente, hoc sibi, currentibus labris, eliciunt quod non sit necesse mordere, inquit is cui ascribitur epistola Hieronymi, de honorandis parentibus. Et adjicit: Ideò parentes debent haberi dulciores, quia per alios reparari non possunt. & cum eos lex Naturæ subtraxerit, nec patrem tibi alterum poteris invenire nec matrem. Quæ esset igitur invidia, si (ut ille alter Plato) exigua, pro amplissimis: pauca, pro multis penderentur? Quicquid possemus unquâ (quod Seneca adducit in contrarium, scholasticè adducit) nihil est præ hac luce, præ educatione, libertate, civitate, & præ iis quibus perpetuo sustentamur, paternis, avitisq; bonis: quæ omnia certè beneficia sunt parentum. Sed quid Origines ille, qui quando benè, nemo melius? Is, homilia II. in Leviticum, sic scribit: Nomen patris grande mysterium est: & nomen Matris, arcana reverentia. Pater tibi secundum Spiritum, Deus est: Mater, Ierusalem cœlestis. Primò tibi pater Deus est, qui genuit Spiritum tuum: hinc, Filios genui, & exaltavi. Secundò, pater tibi carnis est pater, cujus mysterio in carne natus es, atq; in hunc mundum venisti: qui te portavit in lumbis. Quia igitur tam sacratum est nomen patris,

&

De Patrio Iure.

& tam venerabile: idcirco qui maledixerit patri, morte morietur. Similia de matre existimanda sunt, cujus labore, cujus cura, cujus ministerio & natus & nutritus es. Quare oportet, te, secundum Apostolum, patrem gratiam referre parentibus. Si enim dehonoreris patrem carnalem, hujus contumelia ad patrem Spiritus redit: & si injuriam feceris matri carnali, ad illam matrem Hierusalem cœlestem redundat injuria. Ideoq; nullo genere, adversus patrem aut matrem, ne verbo quidem habendum est certamen, movendaq; controversia. Pater est, mater est. Ut ipsis videtur, agant, faciant, dicant, ipsi noverint. Quantũcũq; detulerimus obsequij: nondũ reddidimus gratiæ vicem, quã geniti sumus, quã portati, quã hausimus lucem, quã nutriti sumus: fortassis & eruditis & honestis artibus eruditi. Imò plerunq; ipsis auctoribus agnovimus Deũ, ad Ecclesiam Dei venimus, & sermonẽ divinæ legis audivimus. Quod si jus istud cùm divinum, cùm naturale atq; ea mutua beneficentia transit ad bruta quoq; animantia: homo, quẽ Gratia aluerunt, cui nativa est urbanitas, cederet leoni, ciconiæ, pardo? (de ciconiis, de hirundine, pulchrè Ambrosij lib. 5. ex amc. cap. 16. & 17.) Et si (ut ait Epictetus) Natura nõ exigit, fiet quis pater, probus

Petri Ærodi

an improbus: vilior, an honestior fit, perpetuo
pater est: neq; ea deficit unquam obligatio,
quam procreando contraxit: is, si quid volue-
rit, iusserit, potestne ullo casu dubitari, sit id
faciendum, necne? Liberto, & filio semper ho-
nesta & sancta persona patris ac patroni videri
debet, inquit Vlpianus. Sin aliquis objiciat
quod quondam Diogenes Zenoni, genera-
tione liberos parentibus non teneri: propterea
quod ea non ex affectu proficiscitur, imò ex
voluptate: & qui dat operam liberis, cum hoc
maximè agit, aliud agit: generationi non in-
cumbit, sed voluptati: bene est, si Cynicos pla-
ceat esse: si vel à bestiis arcere hoc munus (que
ipsa tamen, cum lege Naturæ, & destinato
tempore ad procreationem misceantur (in-
quit Athenagoras) non tam feruntur appeti-
tu, quam desiderio catulorū) bene est, si jam
nulla sit differentia inter copulationem ani-
malium, & eam quæ nostra est: si dixerimus,
matrimonium non amplius esse juris Gentium,
sed Naturalis: si Christianis defuisse esse sacra-
mentum. si sit deniq; contumelia, non fœdus.
non divinarum, humanarumq; rerum: sed vo-
luptatis societas, ac communicatio quædam.
At qui ista sentirent de nuptiis, aut facerent
in scij, aut tædio tandem solitudinis ingrata,
ac injucunda. Verum Socrates, apud Xeno-
phontem

De Patrio Iure.

phontem, Diogeni abunde satis fecerat. Quid nuptiæ erant necessariae, si (inquit) procreatio liberorum ex sola libidine proficiscitur? passim poterat expleri. Sed quod nos subiecimus matrimonio, (oneri alioqui duro) fecimus liberorum procreandorum causâ. Non enim tam solliciti essemus, uxor qua ætate esset, quo genere, quibus moribus: sed & natos ex eo matrimonio non educaremus ea curâ, non erudiremus: collocaremus etiam vicissim, si sola libidine ac voluptate duceremur. Quam Philo ille divinius, qui de fœdere isto sic pronuntiavit in Dialogo: Parentes gignendis liberis subministrant DEO. Ambo filiationi conferunt: hi corpus, ille animam (propterea Ignatius, ad Philadelphenses, parentes, Dei cooperatores appellat: & ea ratione, homo, Dei imago est, inquit Clemens Alex. lib. II. Pædagogici) Qui itaq; alterum negligit, negligit utrumq; aut qui contemnit operarios artifices, contemnit. Imò verò (ait Philo) operarij non sunt, sed Dij quidam inter nos: qui dum gignunt, Deum ingenitum imitantur. hoc differunt, quod Deus, Creator universalis est: pater, singularis. Ille, omnium: hic, liberorum duntaxat. Quò fit ut necessario (inquit sit impius erga Deum invisibilem atq; incomprehensibilem, qui erga hos Deos præsentem, conspicuos,

B cuos,

cuos, ac familiares officia omnia non exercet. Id ipsum erat in Iohanne, epistola 1. cap. 4. **SI QVIS DIXERIT, DILIGO DEVM: ET FRATREM SVVM ODERIT, MENDAX EST. QVI ENIM NON DILIGET FRATREM SVVM QVEM VIDET: DEVM, QVEM NON VIDET, QVI DILIGAT?** Per amorem DEI, amor proximi gignitur: per amorem proximi, amor Dei nutritur, inquit Gregorius Magnus lib. 7. moralium, cap. 10. Sed & ille Legislator Iudæorum cum inter sacra præcepta id primum collocasset quod de DEO est, & quod ad ejus honorem pertinet: eadem repetendo in Levitico, incipit à parentibus. Hos coli, hos honorari jubet: postea, de Deo similiter imperat: quasi Dii sint ex æquo: & valeant in omnem sensum hæc binæ definitiones, **QVI HONORAT PATREM ET MATREM, HONORAT DEVM: ET, QVI DEVM, NECESARIO PARENTES,** Equidem Xenocrates Philosophus, cum scriberet, tria tantum extare præcepta in templo Eleusino apud Athenienses de Triptolemi legibus: incipit à parentibus, inquit Hieronymus adversus Iovinianum: Honorandos parentes: venerandos DEOS: carnibus non vescendum. Et Plato ille divinissimus, (quem possumus verè alte-

De Patrio Iure.

alterum Moſem appellare) poſtquam de Deo
multa conſcripſit: Ea ſunt (inquit) non tam
profectò leges, quàm præludia & exordia le-
gum quas laturo ſumus pro parentibus. Qui
patrem coli effatur, præfatur Deum. Quam
ſanctè præ Teleucro, qui licet conſiderans pie-
tatem, interrogatus, cur juvenes apud Lacc-
dæmonios, ſenioribus aſſurgerent? reſpondit,
ut hac re aſſueti in extraneis, patrem & ma-
trem venerantur tantò magis? Certè qui-
dè pater (ut lib. de oratione Tertullianus ait)
& pietatis & poteſtatis appellatio eſt. Qui igitur
hanc aut illam tolleret: aut qui plus tri-
bueret pietati, quàm poteſtati, vel ex adverſo,
tolleret utrumq;: tolleret omnem eam præro-
gativam quam pater à Natura, à Deo, ab ho-
minibus accepiffet. Atqui, ſi pietas eſt perpe-
tua: ſi prævalet ſemper: ſi nullo caſu perdit
officium ſuum (hinc, qui conſecratus eſt Pie-
tati, & Alemonæ locus) cur aliud de poteſta-
te diceremus? cur ubiq; non valeret? Quæſo,
conſideremus quò bonum ſit argumentum
quo Tertullianus vult evincere, Chriſtū De-
um eſſe, non Patrem, ſed Filium. NON VE-
NI (inquit) FACERE VOLUNTATEM
MEAM, SED PATRIS QUI MISIT ME.
HANC ADIMPLEVIT VSQVE AD
MORTEM. Ergò non erat pater, ſed filius.

B 2

Quam

Petri Ærodi

Quam vim haberet ea argumentatio, si voluntas filij alia à patre aliquando esset? Quid majestatis, quid amplitudinis adiceret Deo sumpta à nobis patria ista cognominatio (nā qui aliter se sensui nostro subiceret?) Si verbo nulla proprietas esset, nulla substātia? si à liberis, parētes: à parētibus, liberi sola appellatione distinguerentur: & varij essent, nō jure, sed nomine duntaxat? At, cedo, qua alia re jam distant? Emancipatio nō necessaria est amplius. Si post ventrem filius statim loqui posset: qui mores nostri sunt, sic diceret: Te ad hoc cognosco, (pater) ut nutrias me. Ingenuum edidisti: & post duodecim, aut quatuordecim annos, mea vitæ electio est, non tua. Modò in corpus nihil ausim consultò: ingratus, officiosusve sim: quis inculcabit? Abrogata est patria potestas. Quod si Nemesis obtenditur: lucrū est in mora. Veruntamen ut hæc sola esset persuasio, quod qui offendit patrem, Deū revera offendit: quod, interdici aspectu patris, præcipua pœna est: deniq; quod ejus imprecationibus affici, nihil filio tam horrendum (ut de ea re postea amplius) ea satis adhuc sufficerent vallandæ ac sustinendæ eximiæ ejus potestatis, quā tamen sic prostratam ac diminutā hodiè quærimus. Sed, quæ depravatio est, certè ea nō sufficiunt. Prævaleret antiqua illa severitas

Roma-

De Patrio Iure.

Romanorum: hoc est, Lex indemnatorum, de qua & Halicarnassæus ille, & Quintilianus sæpè. Cur ita? Respubl. nihil est aliud quam plurimum ædium privatarum collectio in unum. Porro, ejus incunabula sic incipere à parentibus, ut qui dixerit, familiam, tanquam genitale solùm, matricem, radicemq; esse: Rempub. verò, coloniam: verissimè & aptissimè dixerit. Qui itaq; civitatem optimè institui velit: qui ab ea pelli lascivium, qui crimina, ac facinora omnia: provideat domesticæ disciplinæ. Si domi modestos fecerit, si continentés, si paratos ad obediendum: migrabunt in Rempub. eâ naturâ, eâ informatione, eo animo. Mutabunt limina, non mores. Contrâ, eam molliter curet: ducat lous mollioribus prodiones, cædes, rapinæ, adulteria scaturient in continenti. Hinc factum est (opinor) cur ultra illam potestatem domesticam, quasi ea per se imbecillior esset: Lares eò amplius præposuere domesticis ædibus, ut pietatem Religio stabiliret: perficerentq; ambo, tanquam validissima retinacula, ut quemadmodum infans digitulo ductus, ad extremum solitarius ambulat: sic vir in Repub. beneficio pivatæ disciplinæ, sibi lex, formulaq; esset: putaretq; Magistratui apponi fasces, non terrori, sed ornamento. At me herculè nihil

Petri Ærodiij

absurdius, turpiusve est, quàm aliquid hîc Religioni imputari. Nam (si verum est quod jam antea attigimus) Religio Christiana plus destruit hanc potestatem, quàm erigit ac confirmat: nihilq; liberos nostros tam avocat à pietate & officio, quam quæ nunc collocantur ut contraria, Deum colere, & colere parentes. Mirum profectò! Præcepta quæ conveniebant, & quæ unà poterant impleri, dicuntur hodiè opposita, & ea sic pugnare invicem, ut qui pareat uni, alterum violet, Vnde axiomata tam nova & inaudita? Ex ea, quæ & quondam fuit, disputatione philosophorû: videlicet, **An semper atq; in omnibus jussis patri parendum esset.** Nam quemadmodum fuere qui ita tractarunt hanc quæstionem, ut Bias sacrilegium: Nullus (inquit) est sacrilegus. Nam si omnis locus est Deorum: fur nihil transfert ex loco sacro, quin in sacrum non transferat: Sic de patria potestate Philosophi illi subtiliter: Nihil (ajebant) patri necesse obsequi. Nam aut rectè imperat: & istud faciendum est, non quia jubet, sed quia jus est. Aut perperam: & nequicquam faciendum: quia fieri id per se non oportet. Parendum itaq; nunquam. Atqui non erat integrum dilemma, inquit Gellius. Esse enim

enim

De Patrio Iure.

enim quædam *μῆλα*, atq; *ἀδιάρρογα* in quibus propterea parendum est omnino. Deinde, quod sua vi, naturaq; sua bonū & honestum est: eò magis etiam faciendum, quia amplius jubetur. Alij contra distinguebant: In quibusdam parendum: in quibusdam minimè. Quid enim si proditionem patriæ, si necem matris, si Principis, si alia quædam turpia, & impia pater imperaret? Sic ubi apud Theologos cœpere hæc agitari: Possitne quis simul servire Deo, & hominibus, an, Deo magis quam patri (quasi ulla esset dubitatio pro Deo, si quid imperaretur impium) incidimus in pares sententias Philosophorum, hoc est, varias, inutiles, infames. Certè eos non detestor qui separarunt turpe ab honesto: à justo quod injustum est. Neq; eos etiam omninò, qui constituere quædam indifferentia & media. Est quod possit aliquo modo excusari. Sed tutius fuisset procul dubiò, si in ea re nihil movissent: hoc est, si ab eorum sententia non discessissent, quæ erat una, & singularis, videlicet omnibus quæ pater imperat, parendum. Nam ut vera sint quæ cavillando distinxerunt: versantur nihilominus in proclivi, & talium quæstionum periculosissima est definitio. Quàm cautius, pru-

Petri Ærodi

dentiusq; Philo ille in Decalogo, qui ad prima capita utriusq; legis sic divinissime, ut omnia: qui relictis aliis omnibus negotiis solo se divino cultui applicant: aut qui, relicta sanctitate solis parentibus, solive hominum societati, quasi aut Dei, aut hominum solummodo amatores: semiperfectæ sunt virtutis. Imò, qui partem alterutram læserit, ambas læserit. Planè sunt quæ nunquam in medium adduci possunt, quin noceant statim. Titubant jactata: examinata amittunt fidè. Quæstiunculæ c. bos imitantur. Nam ut delicatiores facilius putrescunt: sic nimis agitatae ac distinctæ vitiant regulam. Si subit Concilio Pontifex: si populo, Imperator: si Regno, Democratia antefertur: si in Religione, opposita admitti possunt: prima fronte pulcherrimè hæc tractantur. sed virus in conclusione est. Nam ex his disputationibus primo quoq; die emergunt schismata, seditiones, bella civilia. Quæstio qua de agitur, est ejusmodi. Qui enim semel dubitavit, Reverentia, atq; obedientia domestica an perpetua debeat esse: neq; adversus Tarquinium amplexus est sententiam Turni: Nullam breviorē esse cognitionem, quam quæ inter patrem & filium: paucisq; verbis
tran-

De Patrio Iure.

transigi posse. Ni pareat patri, habendum infortunium: quomodo-
cunq; Naturam semel violaverit, læserit: in
continenti lædet opprobrio, lædet vulnere, læ-
det patricidio: & à patre, facilis erit inobedi-
tia in principem. Prævalebat igitur hæc de-
terminatio antiquiorum Philosophorum:
OMNIBVS QVÆ PATER IMPERAT,
PARENDVM. aut sanè, si quid in contra-
rium accideret, utilius erat hoc unum pro ut
esset accipere: quàm ex particulari quodam
negotio, disputare contra commune præce-
ptum, atq; id sive in schola, sive in foro, sive in
Ecclesia desimre. Hoc Cicero prudenter in
Officiis: nemo enim ibi legerit has quæstio-
nes. Ratum, transactumq; habuit, nunquam
primas partes filio dari oportere, ut nec subdi-
to adversus Principem: servo, adversus domi-
num: discipulo, in Magistrum. Non quòd
non mente & ratione prævaleant quandoq;:
sed quia in ipsa comparatione & oppositione
personarum, inest læsio & injuria. Ius quòd
deprimitur, aufertur. Romæ in centumvira-
li iudicio, quo Accia Variola arguebat testa-
mentum patris, Prætorij viri, ob immodica
legata quæ effuderat in novercam: tot patres,
tot filii familiâs affuere, anxii vicissim ni ali-

B § quid

Petri *Aerodj*

quid patri, ni filia contra, præcipue tribuere-
tur: ut iudices sapienter (inquit Plinius) reli-
qucrint rem indecisam, ne esset, quo liberi ul-
lo casu sese parentibus anteferrent. Sed ut
crevius agamus: in his quaestionibus quos po-
tissimum sequemur? Philosophos, an Apосто-
lum? Hic ita ad Collossenses: **Filij obedi-
te parentibus, per omnia: hoc enim
placitum est domino.** Cum expressit
hanc clausulam per omnia: nonne illa duo
explofit, in quibusdam parendum,
aut non parendum? & rursus **Nihil
necesse est obsequi?** Imò verò, cur Deus,
pater omnium parentum, prohibuit Adamo,
ut de fructu arboris comederet: nisi ut expe-
riretur an ei in omnia obedi- ret, inquit Theo-
philus ad Autolyicum? Nec movet quod obi-
ciatur: **Quid ergò si pater prodicionem impe-
raret?** quia fingere est quæ non contingunt,
aut ita raro ut debeant negligi. Contra, per-
petua præsumptio est, quisquis sit pater fami-
lias, probior aut improbior, nihil eum filio
anquam mandaturum, quod turpe, aut ini-
quum esse certò sciat. Etiam impudica filia
imperat pudicitiam. Præterea, qui disputat
de jussu: assignat (quæ Naturæ non respon-
det)

De Patrio Iure.

dent) senectuti, ignorantiam: adolescentiæ,
consilium. Facit filiam Iudicem, sintne pa-
ternæ actiones justæ, an injustæ: rectæ sua
sponte, an per interpretationem. quæ omnia
naturæ & honesto non conveniunt. Serit ibi
jurgia & lites, ubi una virtus debuit esse (quæ
fuit præcipua Lacedæmoniorum) videlicet
obedire, & sine cunctatione obedire. Sed quia
error invaluit, & jam difficilè cicatrix obduci
potest: videamus quæ erant illa media, atq;
indifferentia, de quibus Gellius. Vt si (inquit)
pater imperaret ire in militiam, rus colere, ca-
pessere honores, causas defendere, uxore du-
cere, quo iustum est proficisci: accersitum ve-
nire, & alia hoc genus, quæ ipsa per se neq; in-
honestæ sunt, neq; turpia: sed perinde ut ge-
runtur, ita ipsis actionibus videntur aut pro-
banda, aut reprehendenda. Nam si contra
imperaret uxorem ducere infamem, propu-
diosam, aut criminofam: si pro Catilina, pro
Bibulo, aut Clodio causam dicere. quia hic
numerus turpitudinis accederet: quod jube-
retur, defineret esse *ἀδικοφρον*. Si itaq; hæc
placerent, finita esset quæstio, quousq; necesse
sit obsequi: nisi quod quæ Gellius disertè pro-
nunciavit esse indifferentia, nempe **uxorem
ducere, & capescere hoc aut illud**

B 6 vived-

Petri Arodi

vivendi genus: hodiè prædicantur esse
hujusmodi, ut in iis nihil adferat consensus,
auctoritasq; patris: possit filius familias ducere
uxorem: se dedere Ecclesiæ: possit Monaste-
rio, non modo spreto parentibus, verùm etiam
invitis, atq; expressè prohibentibus. Quod
omnes Academiae, quod fora, quod judicia
omnia, sine provocatione, Naturæ & Pietati
tribuebant: abiudicant Religione & fide. Sed
de voto hîc (quæso) potissimum. Nam aut
tua accusatio est, qui, me inconsulto, te addi-
xisti Iesuitis: aut mea in contrarium, qui, si id
tibi permittit Ecclesia, ex ea re doleo tamen.
De matrimonio, Paquerius noster sic eruditè
in epistolis, ut qui lineam præterea apponat,
magis officiat sibi, quam picturæ. Id ei certè
suffragatur, quod Patres in Synodo Tridenti-
na tandem magnificè decreverunt: Licet nu-
ptiæ clandestinæ (quales sunt quæ sine con-
sensu patrum contrahuntur) tamdiu pro nu-
ptiis habeantur, quamdiu eas non improba-
verit Ecclesia: nihil-ominus eam justis de
causis tales nuptias prohibuisse & abhorruisse
in universum. Ratae, irritave sint omnino: le-
gitimæ, aut illegitimæ: vult sui arbitrij esse,
non parentum. Suffragatur Christianorum
Principum constitutio, quæ talem conjunctio-
nem jubet Raptum esse, non Nuptias: aut si
sunt,

De Patrio Iure.

sint, distrahit gladio. Duo tamen adiciam, non eo fastu, arrogantiae, ut ex his quicquā in eo contractu confirmem, aut infirmem, quæ vel Ecclesiæ, vel optimis Principibus nostris prudentissimè placuerunt: sed ut liberi nostri hoc semper habeant in ore, Non omne quod licet, honestum est: caveantq; , ne, quā fuerint despicientiā, contumaciāve in parentes, eādē (quæ divina est ultio) sint erga se etiam sui. Vnum est de Rebecca, & de filia Thamar, quas licet Deus ipse destinasset: Sansoni hanc, Isaac alteram: voluit tamen matrimonia ista fieri paterno voto & arbitrio: Rebeccam postulat à Bathuele, matre, & avunculo: nec mandato, aut internuncio filij, sed Abrahami. Innocens eris (inquit ille ad servum) à maledictione mea, si veneris ad proximos meos, & hi non dederint tibi. Angelus Domini præparavit eas nuptias, patres contraxere. Alterum est Tertulliani ad uxore: Unde sufficiam (inquit) ad enarrandam felicitatem ejus matrimonij quod Ecclesia conciliat, & confirmat oblatio, & obsignatum Angeli renunciant: pater ratò habet? Nam nec in terris filij sine consensu pa-

B. 7 trum

trum ritè & jure nubent. Hoc inuit
procul dubio: Nuptias Christianorum cò fe-
liciores, beatioreſq; eſſe, quò à Deo magis
comprobantur: quibusve, ut in ſæculo paren-
tes, ſic in cœlo conſenſerit Deus. Idem ſub
Commodo viſum eſt Sotero, idem Evaristo,
& Ambroſio.

Agamus itaq; de votis: non, ſi ea valeant
ipſo jure. Nam id piè habemus pro conſtan-
ti. Neq; etiam, ſi vita Religioſorum, imò ſi
Eccleſiaſticorum omnium purior, beatioreq;
eſt vitâ & converſatione Laïcorum. Nam neq;
id reddimus controverſum. Romanos non
imitamur, qui Magiſtratum Pontifici antepo-
nebant: Sed vel Indæos, qui Levitas: vel ma-
jores noſtros, qui Druïdas Magiſtratui: imò
etiam Chryſoſtomum, qui vel Principi Mo-
nachum anteponebat. Quin id agamus (inquã)
an in votis celebrandis liberum ſit arbitrium
liberorum. Deniq; uno verbo, An filius poſſit
vitam Eccleſiaſticam profiteri, inſcio aut diſ-
ſentiente patre: hoc eſt, ſi, quemadmodum in
reliquis ſacramentis, quò rata ac perfecta ſint,
quædam inſunt legitima ac ſolemnia: ſic in
Sacramento Ordinis neceſſaria ſit exhibitio,
& oblatio patris. Ita nos de ea re quidem, ut
eſt mediocriſ Jurisconſulti ſecretiora veſtra
aut ſcire, aut capeſcere. Quòd ſi vel Theolo-
gia

De Patrio Jure.

gia ipsa, vel illi tui sollicitatores aliquid habent magis absconditum, quò possint mihi abundè satisfacere: fac intelligam primo quoque die, ut, quod ad me attinet, definitioni eorum acquiescam: tu contrà, desinas latitare: quinimò palàm, & cum fiducia occinas illud quod depravatum ex D. Hieronymo fortasse tibi sæpè obiciunt, solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem. Videamus itaq; imprimis quæ voti observatio esset Paganorum. Nam etsi à vero cultu aberrabant, nihil tamè in Religione sua prætermiserunt (nescio an superavère nos ipsos) quod ejus honorandæ, tutandæ, amplificandæq; esset. Sese, an sua voverent: præterea in quam causam, nihil intererat Paganis. Semper nihilominus quaesitum esset, valuissetne votum sine consensu & voluntate patris. Profectò si ageretur de immolando liberis, certum est oportuisse eos offerri à parentibus. Patet ex Tertulliano ipso in Apologetico: cum (inquit) propriis filiis Saturnus non pepercit, extraneis quoq; perseverabat non parcendo: quos quidem ipsi parentes sui offerebant, & libentes exponebant, & infantibus blandiebantur, ne immolarètur lachrimantes: Patet ex Plutarcho lib. de superstitione, in fine. Nullive essent qui traderent: vulgare est quoq; non fuisse in potestate
aut

Petri Ærodi

aut arbitrio Sacerdotis, quem sumeret eo casu ad sacrificium. Functio erat Magistratus: qui, hoc amplius, virginem sortiebatur, ut Dij ipsi sibi hostiam legerent, non Sacerdotes. Quem Dij sorte declarassent (ut qui Athenis Minoi pendebantur) hæc destinabatur sacrificio: qualis apud Homerum, Iphigenia, filia Agamemnonis: apud Pausaniam, filia Lycisci & Aristodemi: apud Plutarchum, Sminthei, quam Delphini cum Eualo amatore suo, exposuere in littore. Hinc & ea declamationum argumenta: **Virgo immolata pestilentia: Abdicatus immolandus: Soror infamis immolanda:** quas legere est patrum apud Quintilianum (quem primi restituumus) partim apud Calphurnium, quem & Pithæus ille doctissimus. Sed in iis præcipuè observandum, quod si filius, aut filia offerrent sese, parentes eis opponuntur ut contradictores justis ac legitimi. Nemo enim eos admisisset, ne in schola quidem, si licuisset filiis familias sacrare se sua sponte. Hinc est apud Philostratum, Meneceum, filium Creonis ex responso Tiresiæ vatis, sese immolasse in scio patre, cum id vellet prohibere. Verum memorabile est omninò quod libro illo de superstitione Plutarchus inquit: Si qui liberos

non

De Patrio Iure.

non haberent, consuevisse emere ab humilioribus. Sed eo casu non suffecisse, si pater ille venalitus sacrificio interesset. Matrem naturalem adesse necesse fuit, ut morti consentiret, aut obfisteret. Virgilius ipse, lib. II. Æneidos tangit ea sacrificia, cum Metabum introducit, filiam fluvio Amaseno immittentem: itaq; effatur,

*Alma tibi hanc, nemum cultrix Latonia virgo,
Ipse pater famulam voveo.*

Quo loco & Servius: Benè, ipse pater, quia auctorandi potestatem nisi patres nō habent. Sed & Plutarchus, lib. de Iside & Osiride, sic alloquitur Cleam sacerdotem: Parentes te à pueritia dedere huic Osiridi Deæ. Et de Græcis quidem hactenus. Quòd attinet ad majores nostros: Gallorum (ut hodie quoq;) tria erant genera. In iis primi erant Druidæ: quia tractabant res sacras, atq; Religiones interpretabantur: tanto erant honore, tantamq; habebant immunitatem omnium rerum, ut omnes certatim ad eos concurrerent, iisq; adscribi, adscisci vellent. Quid? an & filij familias sine consensu ac voluntate patrū? Nequaquam, ut his verbis Cæsar manifestò indicat. *Tantis (inquit) excitati præmijs, multi sua sponte in eorum disciplinam*

nam conveniunt: multi à parentibus, propinquisque mittuntur. Spontè, qui erant sui juris: missione qui alterius. Inter Romanos, titulus est Digestorum, qui inscribitur, De pollicitationibus. Ibi hæ præcipuè memorantur, quæ Diis, quæq; Reip. fiunt. Atqui eas nullius momenti esse, quæ fierent à filiisfamilias, sic docet Ulpianus: Voto patresfamilias obligantur: puberes sui juris. Filius enim familias vel servus, sine patris dominive auctoritate, voto non obligantur. Certè in patrefamilias pubertas desiderabatur. At in filio, cujuscunq; is ætatis esset, & sive peculium haberet, sive non: nullum erat votum, nisi auctoritas patris accessisset. Quãobrem? quia qui non est sui juris, neq; se neq; aliud quicquam potest obligare. Præterea, qui jus habet in re, id sine facto suo non amittit. Itaq; filiusfamilias, ut piè ac religiosè ageret votendo rem alienam: furtum, injuriamve commisisset. Si bona: quia ad patrem pertinebant: si (quod magis est) personam: quia, ultra quòd subdita erat potestati alienæ, parentes consecratione istâ, hæredem, spem generis, propagationem nominis ac familiæ amississent: ea deniq; bona atque emolumenta omnia quæ sibi per liberos acquirebantur.

Itaq;

De Patrio Iure.

Itaq; in voto filij necessarium erat arbitrium, iudiciūq; patris. Summa quidem interpretatio est quæ pro Religione facit: sed non ea certè quæ solemnia & legitima omittuntur, nam eo casu, magis polluitur, quam augetur. Par patris erat auctoritas, quæ Reip. Atqui est apud Livium: cum P. Cornelius Scipio, Prætor in Hispania, inter ipsum discrimen pugnæ vovisset ludos: & post victoriam postulasset à Senatu, ut ad eam rem pecunia sibi decerneretur: respondisse, Eius quod & sua uenius sententia vovisset, senatum nō teneri. Ita que aut faceret proprio sumptu, aut de manubiis, si quid reservasset. Posset filius de bonis patris, atq; eo inconsulto: quod neq; summus Magistratus, sine consilio? Quod si de Vestalibus obicitur, videri se religioni potuisse dedere invito patre, quia capi, non legi, dicebantur: ideoq; Pontifex Maximus eas non acciperet, sed raperet à parentibus: non valet à notatione ista argumentatio. Nam tantum abest ut hæc clausula Pontificia, Amata te capio, notaret aliquid invitum, aut violentum: ut contra hoc quod volumus potissimum confirmaret. Non erat acceptio sine deditioe. Sic Pontifex eam certè capiebat quæ Vestæ addebarur:

cebatur: sed à patre datam & oblatam. Hinc Metabus ille apud Virgilium: Accipe, testor, Diva tuam. Sed hoc Gellius disertè, lib. primo. Capi autem virgo propterea dici videtur, quia (*inquit*) Pontificis Maximi manu prehensa ab eo parente in cuius potestate est, veluti bello capta abducitur. Et paulò antè, cum recitasset solemnitatem legis Papiæ, qua lectio, sortitioq; inducebatur: Hodie (*inquit*) si quis honesto loco natus audeat Pontificem, atq; filiam suam offerat ad Sacerdotium: tam legitima professio est, quam si omnia ex lege Papiæ intervenissent. Atqui tam necesse erat filiam familias offerri à parentibus, ut ea aliter nō legeretur, quam si patrima, matrimaq; esset. Nam si esset emancipata, aut pater eius emancipatus: etiam si vivo patre in avi potestate esset, rejiciebatur. Cur ita? nōne potuissent exhiberi ab avo? nōne à tutore, aut curatore? ea ipsa: sui juris esset, num potuisset vovere sese? Non licebat, ut à Labeone Antistio dicebatur. Propterea sese: quia sex annorum minor, nec major decem
 non

De Patrio Iure.

non capiebatur. ut alij verò eam traderent: non erat qui id tam posset sine exceptione, quam pater. In alijs, necessaria erat causa cognitio: in patre, nulla. Nam ut omnis bona causa erat adoptionis, quæ fieret à patre naturali: sic erat consecrationis. Quid enim si filia voluisset discedere à Vestâ? & avo, aut tutori objicere, Non satis habuisse pro potestate, qui & vitam & statum commutarent? Ius hoc in eo esse qui vitæ ac necis habeat potestatem. Ergò in patre duntaxat, quia nec avo quidem competeat, inquit Seneca? Sanè qui sæculo exemptam applicat Deo, is ei vitam vitalem quodammodo adimit, imò & quasi patriam ipsam. Meritò itaq; solius patris hæc auctoritas debebat esse: & quæ usurpabatur à Pontifice, invalidam existimabant, nisi à patre cessa esset & accepta. Porro non est quòd quis dicat, id locum habuisse duntaxat in Vestali, & præcipuè ob eam minorem ætatem quâ legebatur Sacerdotio. Nam & ex his verbis quæ sunt apud eundem Gellium: **Pleriq; autem capi virginem solùm debere dici putant.** Sed Flamines quoq; Diales, item Pontifices, & Augures capi dicebantur: manifestò apparet, idem jus fuisse in masculis, si filij familias caperentur. Nonne cùm
apud

apud Dionem legitur ea controversia, Quæ
fuit de Cornelio Spintere in collegium Pon-
tificum asciscendo, licet Faustus, qui erat ex
eadem gente Cornelia, jam in eo esset Ponti-
fex: idcirco utriq; patres, naturalis & adopti-
vus, cooptionem præcipuè defendunt, quia fi-
lium collegio offerrent, non filius sese? Pro-
fectò, natinon poterant exire patria potestate,
quia pater auctor esset q̄ tamen accidisset, si
sine consensu patris hæc vota liberorum valu-
issent. Verum ut sensim ad Christianismum
accedamus (neq; enim fortasse Paganica ex-
empla te moverent) quæ erat in hac quæstio-
ne lex, aut consuetudo Iudæorum? Inprimis
nullo casu apertè filio dicitur, Relinque patrē
& matrem, nisi ut adhæreat uxori. Si quid ali-
bi est hujusmodi: consilium est, non præce-
ptum. Res datur disquisitioni, ut nos alio loco
diffusius. Iubetur hîc, sine exceptione, fieri
cum natura divortium. In alijs casibus, tam
cautè tam pedetentim, ut tutius sit à recta via
ac regula non discedere. Veruntamen quic-
quid de ea discessione enunciatum sit ab Ada-
mo: an propterea valet, quod obligatio mari-
talis major, auctiorq; videatur esse, quam
patris? Imò hæc originem habet à Natura:
proficiscitur ex sunitate & identitate. Illa, ex hu-
mana ac politica societate duntaxat. Quod
mari-

De Patrio Iure.

maritus & uxor pro uno veluti habentur: fictione & imaginatione fit. Itaq; facillimè segregantur, ut & Anastasius inquit, lib. 10. commentariorum in Hexameron. At filius, os ex ossibus, caro ex carne est penitus. Vna & eadem persona est cum patre: ejusdem substantiæ, ejusdem corporis & animi quasi delibatio quædam: quo fit ut nihil possit extrinsecus accidere, quin filius perpetuò sit filius. Quæcumq; abdicatio, expositio, venditio, emancipatio, aut adoptio interueniat: semper prævalet Natura. Ius sanguinis nunquam immutatur. Filia, licet exposita à patre, ante Constantinũ, ne poterat quidem nubere sine consensu patris. At uxor, desit esse pluribus modis: re iudicata, infantiâ (ut constitutum est à Leone) Separatione, seruitute, divortio. In liberis hoc mirificè accidit, ut, quanquam extincta principali obligatione, maneat pignoratitia, Perpetua sunt pignora Naturæ. Cur itaque filius deserit patrem & matrem ut adhæreat uxori? cur omittit quod majus est: quod minus est, amplectitur? Quia, hoc casu, parentes id volunt tacitè: & propter commune votum propagandi generis, quòd nos liberi derelinquant, volentibus & consentientibus hoc faciunt: ut videlicet, quem-

ad-

admodum nobis hi proximè succedunt, sic eis fiat vicissim. Veruntamen, seorsum habitare cum uxore: an est parentem deserere, aut relinquere? Imò in hoc maximè obediunt liberi, quod si matrimonia contrahunt, si familias alienas, tanquam colonias, inchoant: faciunt voluntate atq; arbitrio parentum. Quo modo, dare operam uxori, esset deciscere, ac discedere à patre: cum liberi matrimonio non acquirerent emancipationem? cum maritus & uxor non minùs essent in potestate patris? cum jura naturalia ac civilia nuptiis non immutarentur? Vt ut sit, sententiæ Adami Deus, qui, siue liberi contraxerint matrimonium, siue non, memor illius juris quod jam constitueret à Natura: sine exceptione addidit hoc oraculum, **Honora patrem tuum & matrem tuam.** præcisè magis, quam si hoc modo, *Ei eeq; obtempora.* Nam in reverentia, obedientia consistit. & est qui obsequi non tenetur, cui cultus tamen necessarius est. Exempli gratiâ: Si summo jure potes vel nubere, vel vitam monasticam profiteri me invito: ut votum, matrimoniumve quòdammodo subsistat: debes nihilominus, vi tanti oraculi, priùs veniam à me impetrasse, prius consuluisse quid senten-

ten-

De Patrio Iure.

sentiam, priùs deniq; docuisse quid te impulerit in illam, aut illam vitam: propensio, inclinatiove spontanea ac prudens: an circumventio, persuasiove extranea & mendicata? Eo omisso officio, & eo ritu: sit actus tam legitimus, quàm qui est maximè: ubi est, quem prescripsit Deus, honor, reverentia cultus humanior? Si id nisi ad solemnitatem intervenit: solemnitas dat esse rei. Pergamus. Est apud Marium Victorem, oratorem Massiliensem, Tit. III. commentariorum in Genesim, Abraâmum, qui licet primo à lumine vitæ,

*Verum mente Deum venerans, gentilia sacra
Aversatus erat:*

Dominum tamen nõ priùs iussisse ut linqueret.

— sedes patrias, terramque nocentem

*Pollutamq; domum, nisi eum postquam morte parentis
Iussa sequi iam posse Dei sine fraude liquebat.*

Quid dicemus? an plus posse Iesuitas adversum te, quàm Dominum in Abraâmum? Hic natus erat 75. annis, cum, nisi mortuis parètibus iussit ei Dominus, ut patriâ relictâ, ascenderet in terram Cananeam: tu, natus 16. me, & matre tua vivis, quia id Iesuitæ jubent, & patrem & patriam deseris. Si alterius voti causâ: Id majus est quod mihi Naturâ, ac Deo jubente debes. Atqui vel Marius sub Theodosio & Valète fuit: Iesuitæ ante Fran-

C ciscum

Petri Ærodiÿ

ciscum I. primum regem nostrum. non fue-
re. Dernde, cur eidem Abraâmo Deus impe-
ravit, ut filium sibi immolaret, essetq; sacrifi-
cij auctor: nisi quia, in omni causa liberorum,
judicium patris debet adhiberi? Si nihil DEO
interfuisset, quis, quæve sibi Isaachium im-
melaret: ac perinde gratum, justumq; habuis-
set sacrificium, id pater, an alius fecisset: ma-
gis hoc alteri mandasset, quam patri. Non
enim Religio sanctior, augustiorq; est; quod
sit conjuncta parricidio. Quid igitur? Deus
voluit sibi dedi Isaachim. Sed quia ista dedi-
tio debet à patre proficisci: eum dare impera-
vit, qui, quia pro potestate, mactando non de-
linqueret. Pater non tenetur parricidij, inquit
Martianus. Si in Isaachio, si in Samuele cau-
saveris atatem: quia essent videlicet impube-
res, propterea fuisse necessarium ut patres in-
terveniret: filia Iephthei, quæ reapse immola-
ta (sic ut ab Frectheo, Praxithea: à Mario, (al-
purnia) erat apta matrimonio. Prætereà, quid
potest Elyfæo objici? Ad Prophetiam voca-
tus (quæ fuit vita quædam Regularis, ut un-
ctione, pallit, & abstinentiâ apparet) etsi ma-
jor annis, etsi ab Elia Propheta, etsi Deo man-
dante nominatim: attamen respondit, Oro
te, patrem meum osculer, & ma-
trem

De Patrio Iure.

rem meam. Sic te sequor. Osculum,
erat benedictio patris, veniaque quam de eo
exigeret prius. Quid Elias? **Vade, ac re-
vertere. Quod enim meum erat,
feci tibi.** Quasi diceret: Quod superest,
pendet à parentibus. Nam etsi Deus expressè
iussit, ut te ungerem Prophetam post me: quì
fieret, si hi Dij secundi intercederent? Ergo
postea quam Propheta cum induit pallio, cõ-
tinuò quidem Elyszus, misso aratro, Eliam est
secutus. Attamen non prius discessit à paren-
te, quàm ab eo veniã impetratã. Equidem,
sub vetere Testamento, personalia vota pe-
cuniã redimebantur: & quæ erant Nazaræo-
rum, tempore finiebantur: Sed cap. 30. Nu-
mero. Tam manifestè scriptum est quid de-
filia esset observandum, ut turpè sit quæri ali-
quid in contrarium, **Mulier (inquit)**
quæ est in domo patris, si quidpiã
voverit, seq; obstrinxerit juramen-
to: rea erit voti, nisi id fecerit con-
tradicante patre. Sed ne ætas obtende-
retur: de uxore idem scriptum est, ut, siue ad-
huc esset in domo patris, siue deducta perma-
ritum: votum non valeret cui maritus non
consenserit. Moses nullam excepit præter re-

Petri Ærodiæ

pudiatam, aut viduam. Vnde hoc? an quia concurrente patria potestate, aut maritali, debiliior est Divina? Minimè sanè. Sed, quia illæ ipsæ à Deo sunt, has stabiliendo confirmat suam. Atqui hæ exceptiones viduitatis, aut matrimonij nō erant necessariæ in filio. Nam ubi primum desisset esse familia, nulla erat difficultas, si vir esset, quin iis votis, ritè se obligaret quæ in vetere Testamento admittebantur. Nam, excepto jejunio, aut ciborum abstinentiâ quadam, vix se alia re affligebant. Verum mulier (ut Romæ) erat in perpetua tutela, nunc patris, nunc mariti, nunc etiam fratris, si innupta patrem amisisset. Quapropter si quid scœminæ voverent, ibi Legislatores ille cautior ac difficilior fuit. Sed filius quamdiu mansisset in familia: quis dubitat eo casu quin fuisset in pari causa cum sorore? Pecuniam vovisset? erat aliena. An, (quod magis est) personam? erat alteri subjecta. Quomodo igitur qui non est sui juris, is sese obligaret, noceretq; patri, qui omne in eum jus habebat? Turpe est dicere, præcipuum exemplum pietatis magis esse in scœmina, quam in masculo. Nam, cedo: cur apud veteres ita ambigebatur, possentné liberi furiosi, aut mente capti contrahere nuptias: & de filia quidem consentiebant: de filio, tantoperè dubitabant?

Nonne

De Patrio Iure.

Nonne propterea quia familia columna est masculus: quia gens in eo consistit, in eo stemmata, in eo imagines? Itaque magis provideri oportebat ne is indignè conjungeretur, in quo major reverentia obligatio est, cultus, officiumque major? Si novas contrahat affinitates, si nepotes, heredesve novos parturiat avo: cur non hoc attentius, diligentiusque fiat? Nonne id etiam propterea, quia anni in filio non interpellant: in filia, vel ante diem? Filius, ut moreretur paternam valetudinem, fit eo tanto maturior, dignior, ac modestior. Quid? virtutes non minus domi sunt, quam in foro necessariae, ut olim à Catone dicebatur? At filia, morâ & expectatione depravatur. Id præclare Phalaris ad Cleænetam. Is, propter rationem quam diximus, jubet ne differat filiam viginti annorum collocare viro, quod pater Philodamus abesset. Longius eum navigasse, quam ut sine ætatis detrimento possit expectari à puella. De filio, contra censuisset. Sequitur itaque, quod Moses prohibuit in filia, prohibuisse in filio multò magis.

Sed expectas, imò exploras (ut opinor) qui descendam ad Christianismum. Benè est: huc nostra omnia & tendi & dirigi oportet. Religio Christiana (inquies) aliter statuit de pietate & obedientia quam mihi debebas à

Petri Ærodi

Natura. Videamus igitur an Christus propterea venerit ut eam destrueret, non perficeret: ut bonos mores, & quod sua sponte honestum est, violaret, confunderet: ut præcepta Dei patris abrogando, liberis contumaciæ ac despicientiæ auctor esset: an deniq; ita sit imputatus, ut abolere necessitatum nomina, collidere pietatis affectus, charissimorum pignorum dissidia credatur mandavisse, ut ait Ambrosius in Lucam? Initium faciamus ab eo ipso: postea veniemus ad Ecclesiam: in qua si Theologi vestri puriores aliquid habent quod sit profectò subtilius: obtineat sanè. Nam etsi Christiani sumus omnes, non tamen omnes Fidei interpretes sumus. Ergo mysticoterà ad Theologos: nos hîc, quæ trita ac simplicia. Erat annorum quindecim, cùm ascendit Hierosolymam, Maria ac Iosepho comitantibus, deseruit abeuntes. Itaq; reversi ut eum disquirerent, tandem post triduum invenere in templo sedentem cum Doctoribus. Huic Maria: **Cur ita fecisti nobis? dolentes quærebat** te. Respondit suboscure, veruntamen (ni fallor) non minùs appositè ad eorum sublevandam molestiam, quàm ut de mea fortè existimas: videlicet, **Justius esse obedire Deo, quam homini.**

mini.

De Patrio Iure.

minibus. Attamen descendit, rediitq; cum parentibus, venit Nazareth, ac fuit subditus illis, inquit Lucas in Evangelio. An eos postea deseruit unquam? minimè: non usq; ad mortem. Sed Bernardum Abbatem ultra (quæso) audiamus: Etsi Maria & Iosephus verba Christi intelligerent (verisimile est enim fecisse) quia sic eos alloquebatur: **Nonne sciebatis, quod in his quæ Patris mei sunt, oportet me esse?** Attamen non acquievère, inquit Sermone 19. in Salomonè: voluère etiam obtemperare sibi. Ita; quamlibet aetatem attigisset, eos deinceps perpetuò est sequutus. Iam liberis: à quò melior formula obedientiæ ac pietatis in parètes, quam à Christo? Disce (inquit Ambrosius, in hæc verba) quid parentibus tuis debeas, cum legis à patre filium, non voluntate, non opere, non tempore discrepare. Tu matri debes pudoris injuriam, virginitatis dispendium, partus periculum, matri longa fastidia, matri longa discrimina, cui miseræ in ipsis votorum fructibus majus periculum est: & cum ediderit quod optavit, partu obsoluitur, non timore. Quid anxios patres loquar pro filiorum profectu, & multiplicatos alienis usibus census, jactaq; semina posterorum ætatibus profutu-

ra? Nonne pro his obsequia saltem oportere
rependi? Idem de virginibus, lib. I. Quam
dulce pignus quod à periculo incipit, & in pe-
riculis desinit: prius dolori futurum, quam
voluptati. Non dedignatus est (inquit Bern-
ardus ille) Magister sequi discipulos: non ho-
mines, Deus: non fabrum, non fœminam,
verbum atq; sapientia ipsa. Et tamè Iosephus
propriè non erat pater. Implet Iesus volun-
tatem utriusq; , tam cœlestis, quam terreni
patris: docetq; manifestò, nihil impedire quin
simul coli possint: atq; ut istud piè ac ritè fiat,
non necesse esse pro altero alterum negligi.
Certè ex hoc loco Iustinus Martyr, quæstione
136. alios tractat sapientissimè, ut omnia. Si
parentes aspernari vetitum est divinis literis
(inquit) & qui vetita fecerit, peccator appelle-
tur: qui fit ut Dominus Iesus parentes suos
pluribus locis aspernatus, dicatur nihilomi-
nus sine peccato esse? Nam in nuptiis ma-
trem objurgavit, dicens, **Quid mihi & ti-
bi mulier?** Item cum mater eum videre
vellet: matrem & fratres eos appellavit, qui
Dei voluntatem exequentur. Præterea, cum
beatus prædicaretur venter qui eum gestasset,
& ubera quæ suxisset: ipse eos beatos appe-
lavit, qui Dei voluntati obediunt. Quæ omnia
pu-

De Patrio Iure.

putantur dicta esse ab eo in matris contumeliam, quod ejus matre nominata, & beata appellata; alij contra matrem suam oppositi, dicti sunt ab eo beati. Iam verò cum sanctissima virgo ad tanti operis ministerium sit electa, qui sit ut indigna haberetur quam beatam appellaret? Hic Justinus sic respondet: illud, **Quid mihi & tibi mulier?** non dictum est ad objurgationem, sed veluti his verbis: Non is sum, qui vini quod consumitur in nuptiis, curam susceperim: & tamen si exoptas ne deficiat: jube, ministri id faciant quod dixerò, & senties vinum non defuturum. Quod certè accidit. Non itaq; verbis objurgavit, qui re & factis matrem honoravit. In aliis, non ita locutus est Christus, quasi matrem privaret debito honore: sed docuit quo jure virgo beata debeat dici. Nam si, qui Dei audit atq; exequitur sermonem, is Christi & frater, & soror & mater est: mater verò Christi habeat utrumq;: perspicuum est, Mariam hoc potiore jure beatam debuisse prædicari: Et quia Deus non quamlibet elegit quæ mater fieret Christi, imò omnium foeminarum virtutibus excellentissimam: propterea Christus volebat matrem suam prædicari ob eam virtutem, per quam id fuisset assecuta ut virgo fieret mater. Porro Christum nihil unquam

C. 5 fecisse

Petri Herodij

fecisse in parentum contumaciam, aut ignominiam, testatur Lucas Evangelista, cum ait, Descendit cum Iosepho & Maria Hierusalē, eratq; iis obediens usq; ad mortem: sic & Augustinus ea interpretatus, lib. de sancta virginitate, Iam Christus postquam cœpit ad populum agere, & ante omnia animadvertit Scribas & Phariseos errare in præcepto quod agimus: atq; id ipsum retorquere in parentes, hoc colore, quod, pro debita pietate, aliquid aliud exercerent, agerent quod æquum & sanctum esse existimabant: Quare (inquit) transgredimini mandata Dei ob traditionem vestram? Dixit enim Dominus, Honora patrem tuum & matrem tuam. atq; iterum: Qui maledixerit patri vel matri, morte moriatur. Vos contra: Quicumq; dixit patri aut matri: Munus quod ex me est, proderit tibi: ne necesse ei sit amplius honorare patrem suum, aut matrem suam. Hypocritæ, Deum colitis in vanum, qui præcepta hominum præceptis Domini antefertis. Cur hoc Christus tam

tam

De Patrio Iure:

tam severè? an quia Pharifæi his muneribus, ac thesauro sacro (quem Corban appellabāt) perditè abutebantur? oblationes quæ Templo destinabantur, sibi, atque adeò libidini applicabant, non Deo? minimè. Notasset enim duntaxat luxuriam, & abusum. Sed reprehendit Sacerdotes, quòd facta comparatione præceptorum: Sua, alioqui bona, Divinis anteferrent: & quòd occasione pecuniæ quomodoque sacræ, sacra domestica, leges pietatis, & (quâ nulla est antiquior) obligationē naturalem violarent, contemnerent. Atqui hic aliquid etiam majus est. Nam primū præceptum quod obtendis, & quintum quod negligis: ambo sunt Divina: manant ab eodem auctore, atq; Legislatore. Necessè est igitur, ut vel ea mutuò sese impediunt: & (contrà quàm sit legibus) quod posterius est, abrogetur per id quod antecedit: vel utrumq; debet omninò cōservari, tam quod ad Deum pertinet, quàm quod ad parentes. Certè, præceptorum quædam sunt immobilia, videlicet (inquit Hildebertus, epistolâ ultimâ) quæ lex æterna fanxit, & eâ observatâ, salutem conferunt: non observatâ, auferunt. Hujusmodi sunt (inquit ille Archiepiscopus Turonensis) **Diliges proximum tuum ex toto corde**

C 6 tuo,

tuo, ex tota anima tua. Et, proximum, sicut te ipsum. Et, Honora patrem tuum & matrem tuam: & si quæ sunt similia. Alia, mobilia, quæ lex æterna nõ sanxit: sed posteriorum diligentia invenit ratione utilitatis, non ad salutem principaliter obtinendam, sed ad eam tutius inveniendam. Hujusmodi sit, esse Iesuitam. Certè tua in me obligatio, est perpetua & immobilis. Sed quid si hic audeamus dicere, Deum ipsum minus sollicitum fuisse cultus sui quàm parentum? itaq; è duobus suis illis præceptis, posterius quodammodo anteferri? Placebunt adhuc Pharisei magis, quam Christus? Deus, non sine mysterio quodam, sua enunciavit simpliciter: nec poenâ, nec præmio imposito, si ea homines vel observarent, vel contemnerent; Parentum, cum hac clausula, **Vt sis longævus super terram.** Nam etsi hinc liquidò ostenditur, Naturam non pati posse ut is vivat longius super terram, qui eos à quibus vitam acceperit, negligit: utq; ei bene ac beatè sit uspiam, qui idcirco vult latère ne in illos gratus & officiosus habeatur, qui cum tanta cura ac molestia, quam sibi vitalem animam dedere, foverunt ac sustentarunt: eo tamen quod præcipuè intendimus, apparet. Ait enim

enim

De Patrio Iure.

enim se ferri ac duci zelotypiâ, si quis honorat Deos falsos, & alienos. At si idem fecerit in parentes: tantum abest qui invideat, ut id jubeat, præcipiat maximè: & cum eo præmio jubeat, quo nullum est humano generi jucundius. Cur ea omnia tam obnixè? Quia cum Dij illi venerantur quos laudat, quos admittit, quos justos, legitimosque habet: commissum illis, imputat sibi. contra, omissum negligentiam; ne si is veneretur maximè, non excusat. Sed & ea ratio est fortasse, quod (si ita loqui licet) Deus Opt. Max. non tam morosus in cultu ac veneratione est, quam quilibet nostrum. Satis ille, ut vult, observatur, si pro sexu, ætate, & qualitate singulorum, eum unusquisque observet. Non facit enim Ecclesiastica dignitas Christianum, inquit Hieronymus. Alius in Ecclesia est oculus, alius, lingua: alius, manus: pes, aurisve alius est. Qua quis in vacatione sit, si in ea, ut potest, serviat Deo: Deo satis & abundè facit. A cunctis non exigit tantumdem. At in homine, secus est. Nisi ei filius ad nutum pius atque officiosus sit: nisi ei pro arbitrio inserviat: contentus non est. Nec refert cujus conditionis sint utriusque: pater enim quisquis sit, eadem proportione pater est: & filius quicumque, æquo jure est filius. Itaque, ut parentes sine exceptione veneremur: ultrò

quod id debemus spontè: hoc volo, hoc jubeo, *inquit Dominus*: & pro opere isto produco annos, ut fiat semper.

Quid igitur? Si Christus justè ac meritò redarguit Iudaicos illos sacerdotes: potest tibi pium videri, patre ac filio Religionem unam profitentibus, filium se Collegio cuidam, Regulae, aut Societati addicere, quæ, etsi licita & sancta est, est tamè hominū inventum: & hoc ipso patrem negligere & contemnere, quod Deus, quod Natura vetat? Eo dempto quod Deo potissimum debetur, cujusmodi adoratio, & invocatio est: quid præterea in Religione ipsa religiosius, diviniusq; est, quàm parentes honorare ac colere? oblatio, res sacra est. hanc tamen (ut videre est) Christus postponit pietati, atq; obedientiæ liberorum. Sanctum & religiosum est, vovere se Ecclesiæ, ministerio, & obsequio fratrum. Paulus nihilominus, epist. i. ad Timotheum, mandat, **Vt viduæ, quæ filios, aut nepotes habent, discant primùm domum propriam regere: quæ parentes, vicem mutuâ reddere: valere enim istud apud Deum.** Certè, si quem illi ministerio eligi oportet: is, cave eligendus est, qui

De Patrio Iure.

qui in operibus bonis habeat testimonium. Hæc verò sunt huiusmodi: si filios (*inquit*) educavit: & quæ sequuntur. An Paulus id præscriberet tam accuratè, nisi, eo etiam auctore, quædam essent officia privata & domestica, quæ necesse est aliis omnibus anteponi, etiam sacris, etiam publicis? Nam revera hæc ab illis proficisci. Sanè ubi de moribus quæstio est, aut de naturalibus præceptis & institutis: Christiani non dissentiunt à Paganis. Qui præter naturam vivit, Dei mandata non servat, ut Nilus ipse ait, in institutione ad Monachos. Et, ut Athenagoras in apologia pro Christianis, Deus ad ea quæ præter naturam sunt, neminem movet. Itaq; nihil dictum est à Paulo, quod non prius esset à Socrate, apud Xenophontem: & quod non prius Athenienses legibus nominatim censuissent. Si quis inofficiosus fuerit in parentes (*inquit ille, lib. ij. de factis & dictis Socratis*) omnium magistratum sit incapax. Nam, qui ritè faciet sacra, qui justè Rempubl. administraverit, si impius domi est, si ingratus, atq; propterea iniquus, injuriusq; in suos? Quod ad leges Atheniensium: hæc sunt a quod Æschinem in Timarchum, & apud Plutarchum in eodem. Quid Paulus? Is, quasi cū Socrate contenderet

Si

Si quis suorum, & maximè domesticorum, curam non habeat (*inquit*) fidem negavit, & est infideli deterior. Nunc vide quæ sit de te opposita conjectura. Necessariè (*inquiēt*) erit obedientissimus Generali, Provinciali, Presbyteris, quia patrem magnificè contempsit: quia hunc strenuè abdicavit ut extraneum, ut publicanum. En (*pie fili*) quàm longè à via Domini divertisti, & quàm à mandatis ejus alienus es? quæ tamen avis & proavis omnibus, imò Christo, meliùs scire & callere existimas arroganter. Non equidem pater & mater Deo comparandi, sed cum Deo diligendi sunt, *inquit* Tertullianus adversus Gnosticos. Et lib. de pudicitia: de loco, modum: de ordine, statù: de confinio, meritum cujusq; præcepti cognosces, *inquit*. Itaque qui non honorat patrem suum & matrem suam, deterior est adultero, deterior homicidâ, fure ac latrone deterior. Sed malo virtutes cum virtutibus, quàm vitia cum vitiis comparare. Quid tam pium in Ecclesia, quàm legata ad pias causas?

De Patrio Iure.

causas? & tamen sic Augustinus: **Quicumque** vult exheredato filio heredem facere Ecclesiam, quærat alterum qui suscipiat. Profectò Augustinū non inveniet: imò, Deo propitio, inveniet neminem. Et in episto. 119. ad Ecdiciam, nōne eam reprehendit, quòd incōsulto marito vovisset continentiam: & cum ei voto postea consensisset, quod contra illius voluntatem vestem Monachæ sumpsisset: & cum filium haberet, bona sua erogasset duobus pauperibus monachis? Quod non ita dicimus (inquit) ut si quisquam scandalifatus fuerit de bonis operibus nostris, ab eis desistendum putemus: sed quia, alia causa est alienarum, alia necessariorum in societate aliqua personarum: alia fidelis, alia infidelis, alia parentum erga filios, alia filiorum erga parentes. Scribe itaq; ad eum satisfactionem, petens veniam (inquit Ecdiciæ) quia in eum peccasti, quòd præter ejus consilium & voluntatem, de rebus tuis fecisti quod faciendū putasti: non ut te poeniteat tribuisse pauperibus: sed eum tui boni operis participem & moderatorem habere noluisse. Nōne etiam memorabile est de Aurelio Carthaginensi Episcopo,

Petri Ærodÿ

piscopo, qui donationem, quam à patre orbo accepisset, restituit donatori cùm ei liberi superuenissent? Nullo enim casu verisimile esse, sibi malle quemquam hæredem alienum, quàm filium. En longè alia iudicia de pietate & officio, quàm quæ & Pharisei nòvi inculcant tibi: videlicet, neq; sacrificium, neq; votum, neq; oblationem aliquam ei cultui anteferri quam liberis imperat D E V S. Pergamus, videamusq; , sumptis iterum exemplis à summo illo Deo & homine, an verùm sit quod profitemini, ob Clericatum, aut Monachatum, omnem abiiciendam esse pietatem: frustra; ad ea munera capeßenda desiderari cõsensum, iudiciumq; patris. Christus, quos vocavit ad se Apostolos, an vocavit, qui, ut tu, essent adolescentes? Et, si ut cum sequerentur, omisère naviculas, retia, atq; opificia omnia: an ob id deseruère etiam parentes? an si eos quoq; , utrum sine venia? Imò verò, qui mariti erant, an propterea repudiavère uxores? liberos an propterea abdicarunt? Certè Iacobus ac Ioannes cum discessère à patre, majores erant viginti quinq; annis. Verùm quò gnaviter discessisse viderentur: an Iudæâ relicta migravère in Italiam, in Lotharingiam, aut Hispaniam? An deinceps, quia Christiani, ora abhoruère patrum? abominanda eo-

1111

De Patrio Iure.

tum præsentia, allocutio, conversatio fuit? Plus fecissent quàm Magister eorum ac Dominus, qui (ut diximus) à Maria & Iosepho non divertit. Sed ut sit tibi manifestum, eos patria & laribus non prius excessisse, quam, Christo passo, profecti sunt per universum mundum: & quod nihilominus domi, & cum parentibus versabantur, licet vocati ambularent cum Christo: scriptum est, Iesum venisse in domum Petri, & Andreæ: ubi cùm vidisset socrum eorum febricitantem, sic eam sanasse, ut statim & sibi & Apostolis ministrasset. Itaq; adduci Christo, non erat divertere à suis, non à parentibus, non ab uxore, non à liberis & domesticis. Imò vero Iacobus & Iohannes, quamcunq; ætatem attigissent, ita Iesum sunt secuti, si Zebedæus annuisset. Nam quia tum cum eo erant cùm unà proficisci iussit: necesse est Zebedæum verbo, aut taciturnitate consensisse. Enimverò in toto genere isto vocationum, an putas omnes esse unius generis, sive quæ à Deo fiunt nominatim, sive quæ hîc in Ecclesia? Deus corda hominum cognoscit, dirigit, immutat. Itaq; non decipitur. At homines, eligendo conjiunt: quare sæpissimè aberrant. Falli, ac decipi nostrum est. Sola numina conscia veri. Quid igitur? in his nostris vocationibus summa est adhibenda

hibenda diligentia, summa cautio, summa conjectura. Nihil debet solemnium præmitti: cuiusmodi est præcipuè quod dicimus, votum & arbitrium parentum. Si tibi locum eum adducerem, in quo sic Christus ad Apostolos: **Sinite parvulos venire ad me:** diceres illic agi de impuberibus. Revera enim est in Evangelio, quod pueruli isti offerebantur: non quòd ultro ad Iesum venirent. Ideoque non pronunciat, **Venite ad me: sed, finite venire. Et rursus, Ne prohiberitis eos:** Ut doceret vocationem impuberum, sicut baptisma, pendere à traditione, ac sponfione patrum, tutorum & curatorum. Nam si eò amplius dictum est, [Ne veritate illos:] non parentibus dictum est, sed Discipulis qui increpabant offerentes. Hæc certe igitur de impuberibus. Sed quæ supra adduximus, ætatem non distinguunt. Scriptum est omnibus, [Parentes cole.] Scio, cum filius pervenit ad 25. annum, rati habitationem patris, imò dissimulationem, imò taciturnitatem (qualis Zebedæi) haberi pro consensu. Sed is cuiusmodi sit, debet intervenire: nec potes discedere à patre, aut matre tua, invitis illis. quid? à parentibus? dico, à germanis & consanguineis (nam Paulus generaliter loqui-

qui-

De Patrio Iure.

loquitur de familia) quin in Deum pecces, fiasq; reus impij animi ac infidelis. Verùm (ut opinor) adducitur tibi in contrarium, quòd cum quidam de discipulis petiisset à Domino, ut priùs quàm eum sequeretur, permitteret ire, ac sepelire patrem: Iesus ait illi, **Sequere me, & sine mortuos sepelire mortuos suos:** atq; inde sic disputant: Sepultura, res religiosa & sacra est, maximè si patri fiat. At Christus nihilominus vult magis vacari sibi, quam sepulturæ. Præterea: Laici promortuis habentur. Nam esse voluptatibus hujus seculi sic involutos, ut qui inde nõ possunt enatare, meritò pro submersis & extinctis habeantur. Hinc, **Vidua vivens in delitiis, mortua est.** Clerici contra propriè vivunt. Nam pars sunt & portiuncula Dei viventis. Itaq; verè eum abstinere à mortuis, qui, ut sit asseca Domini, hoc est (ut existimant) Iesuita, dimisit patrem suum. & matrem suam. Argutè: sed solutio in promptu est. Non sequitur in primis, ut quicquid pronuntiatum est de Christo, id statim aut Clericis, aut Regularibus omnibus necessariò conveniat. Transmissa est doctrina, non omnimoda potestas, inquit Tertullianus lib. de pudicitia. Et sanè, aliud est, Christum amplecti:

De Patrio Iure.

tuum sepeliant. Sic illa accipi ac intelligi oportet, vel ex Ambrosio, cum ait, Non revocatur ab officio patris filius: sed fidelis à perfidi communione secernitur: vel ex Augustino, lib. singulari observationum in Mathæum: & lib. I. ad Marcellianum de baptismo puerorum. Poterisne igitur cuiquam persuadere, solos Iesuitas vitam amplissimam vivere? nos miserimos Christianos, quia Laici, mortuis ac sepultis imputari? Hieronymus ad Furiam longè aliter sentit. Vivit (inquit) quicumq; credit in Christum. Et Tertullianus, lib. de carne Christi, non propterea collocat Marcionem inter mortuos, quòd non esset Monachus, aut Heremita: sed quia, cum hæreticus esset, non verè ac propriè erat Christianus. Atqui nos homuncioli patres, fideles etiam sumus: filij Dei etiam appellamur, etiam domestici, etiam fratres, etiam cohæredes Christi, etiam consortes Spiritus sancti. Sancti sunt omnes quotquot cum vita rectam fidem habent. Licet signa non faciant, licet dæmones non ejiciant, sancti sunt, inquit Hieronymus, homiliâ 59. Quod si eadem prætenditis, imò, si majora: nostrum est quoque beneficium. Nam cuilibet Christiano si petatur: Cujus religionis es? edocti à vobis, respondemus omnes: Avitę, paternęve.
Nul-

Petri Arodij

plecti: aliud, tot hodiernos monachos, etfi non differrent ab iis, de quibus Dorotheus olim. Deinde, defuncto patre illius discipuli, cessabat ea exacta reverentia, quam fortè ille domino obtendebat. Cerrum erat, eum filium amplius non esse. Postremò jubebat Dominus, non ut sepultura penitus omitteretur, sed ut procuraretur ab alio. A quocunq; id fieret, parentare dicebatur: propterea quòd qui ante nos decesserunt, hos omnes communi nomine aut patres, aut majores appellamus. Causa funeris publica est, inquit Papinianus. Vnde & Iustinianus, Novellâ 43. & 59. aperte indicat Constantinopoli sumptus funerum ex publico fieri consuevisse. Cur igitur ad discipulum retardasset, quod per extraneum poterat obire? Sed tamen magna inter eos differentia est, qui impiè, aut qui sine fraude à liberis relinqui possunt. Proderit ista explicatio adversus ea omnia argumenta quibus te profectò circumscripsere. Si mortui sunt parentes, hoc est, si Iudæi sunt, si idoloatræ, si pagani, si infideles: filius ex adverso, si Christianus est, si Catholicus: velitq; pater hunc secum unà sepelire, id est, imperare ei idololatriam: **Dimittio hunc patrem, & sequere me inquit Dominus: hunc mortui mortuum**

tuum

Petri Ærodi

Nullum sanctius erat juramentum, quam cum [Per fidem parentum] jurabatur, inquit Philo sententia accepta ab antiquissimo Philosopho. Non est igitur cur nos tantopere despicias: aut istud tunc facito cum nihil morabimur præter sepulturam. Habebis eo casu, si non sensum, at verba Christi ad discipulum, cui dixit, sequere me, cujus patrem jam sciebat mortuum inquit Ambr. ille hoc loco. At te præcipuè fefellere (ut opinor) hæc apud Mathæum: **Qui amat patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus.** *Ac rursus in Luca:* Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, imò & animam suam: non potest discipulus meus esse: & alia hujusmodi, quæ sunt equidem magna & terribilia. Sed cum necesse sit ea etiam valere quæ attulimus in contrarium: debuisti inferre, ne Deus sibi ipse contrarius esset, posteriora hæc requirere explanationem. Quod patrem & liberos necesse sit odisse, ut Christi quis discipulus fiat: cedo, quæ doctrina ista, quæ religio esse diceretur, si verbis inhæreremus, non menti? Si, qui patre odio

odio

De Patrio Iure.

odio prosequeretur, bonus propterea esset discipulus: certè qui verberaret, dignus esset Patriarchatu: qui occideret, cathedrâ Apostolicâ. Vide quot monstra, quot flagitia nascerentur ex verbis, non malè conceptis, sed acceptis. Sic Chrysostronus, homiliâ 36. in Matthæum: Non simpliciter iussit te conjunctos tibi homines insequi. Id enim iniquum esset, atq; pestiferum. Sed quanto plus me petit aliquis diligi, odio ipsum habeas, inquit. Fateor igitur magis debere amari Deum, quam parentes. Id est quod dicitur à Salomone, [Ordinate in me caritatem,] inquit Origines: quod ab Ambrosio, in Lucam: Si officium parentibus exhibendum est: quanto magis auctori parentum cui gratiam etiam pro parentibus tuis debes? Sed nego propterea sequi: Ergò beatius est Franciscanum esse, aut Iesuitam, quam patrem diligere & colere. Religio enim Christiana præcipuè in fide consistit: in illo, aut illo ordine non consistit. Quinimò hos ordines multæ synodi non approbârunt. Et quavis professio Ecclesiastica sit Laicali perfectior: non ideò etiam sequitur, filio, ne non sit potius Presbyter, quam Laicus, non cavendam esse eo casu contumaciam, inobedientiam, impietatem in parentes. Deus nec tibi, nec mihi præcepit ut simus Sacerdotes. Ut me ho-

D nores

Petri Ærodÿ

nores, tibi præcipit omninò. Me violasti sciens? contraxisti crimen, maledictionem, anathema: Sed esse Iesuitam, res est indifferens. Potes esse Christianus, & viam Christi, hoc est, viam vitæ ingredi: nec tamen esse Iesuita. Non est igitur prætermittendum quod est necessitatis, ut fiat quod est voluntatis. Nam & sic D. Thomas sapienter: Quæso, si ex duabus Christum insequendi viis, una esset tam plana, ut facilè cum eo me amares: altera, tam petrosa, ut nisi me proculdubiò odisses; tibi impossibile esset hunc amare: quâ potissimum insisteres? Sed ô (fili) Matthæus ac Lucas nimis dilucidè scripserunt, quàm ut ex literulâ aliquâ impingeres in labyrinthum, atq; inextricabiles ambages. Lege hos Evangelistas, & lege à capite ad calcem. Invenies efferri, quod si agitur de obeundo martyrio pro Christo (quod vocant [Baiulare crucem, & venire post se] atq; hæc duo sunt in trutina, & in pendentem, [Deum negare coram hominibus (aut,) patrem colere & amare.] fatius sit profectò hunc odisse, imò & se, & animam suam, quàm subvereri de Christo. Si ergo tibi voluissem persuadere, ut abjurares baptismum quod iniisti meis auspiciis, & in quo potui tibi esse Episcopus: si ut projiceres eam preciosissimam margaritam, quam Ioannes Apo-
Apo-

De Patrio Iurē.

Apostolus ei dederat qui Deum lupum ostendisset, cui singulis annis 12. pueri sacrificabantur: aut si tibi voluissem persuadere, ut spreto Christianismo, placeret tibi Mohometes, placerent *æthei*, placerent hæreses (ne dicas cū Salviano, nos existimare tempus aliquod esse, quo Deo aliquid debeat præferri) posses auctoritate illius scripturæ, mihi his casibus detrectare obedientiam, & honorem. Posses Saturū imitari, posses Victoriā matronam (de quibus victor Episcopus lib. 1. de persec. Vandalica) qui maluere distrahi à filiis, separari à conjugē, auferri sibi substantiam, quam eorum persuasione effici Arrianos. Posses eo casu sine patre & matre esse, ut Melchisedech, qui propterea dictus est carere utroq; , quod pius genitus esset ex impiis & injustis, Chananæis videlicet. Paganis, patria nimis chara, & totus affectus est in parentes. Nos (inquit Pontius Diaconus Cypriani) & parentes ipsos, si contra Deum suaserint, abhorremus. Sed, nobis ambo Christianis, & Catholicis, quis præ me in te debuit quicquam? Quem odisse jus est, quem spernere, quem violare: cui istud Leviticum opponi, [Ignoro, nescio vos:] is est qui te adscriberet Deus alienis, aut qui vitulo conflatili devoveret, juxta illud Moïsi, [Sit manus tua super eos, & ef-

D 2 funde

Petri Ærody

funde sanguinem ipsorum, qui te volunt à veritate depravare.] Quo loco tamen annotabis, & ex cap. 32. Exodi: quòd Moses, licet illo casu approbaverit parricidium: id explicavit in uxore, in filio, in patre, in sorore, in propinquo & amico: de patre, ne verbum quidem. Ita ejus sancta appellatio est, ita veneranda, ita inviolabilis: in patrem nihil jure licet. Legge epistolam Mosis, Maximi, Nicostрати, Rufini, & aliorum confessorum (quæ est 77.) ad Cyprianum: invenies verba illa Christi sic accipi, sed & Chrysoptomum, qui, homilia 65. in Mathæum, ubi ea interpretatur, sic scribere: mihi autem persecutiones hîc occultius significare videtur. Multi enim à parentibus filij, multi mariti ab uxoribus ad impietatem trahebantur: quæ cum facere conabuntur, ait, nec uxoris loco, nec parentis habeantur. Et qui scripsit in eundem, homilia 27. Non est credibile (inquit) ut Deus jubeat corporaliter relinquere patrem, qui dixit, [Honora patrem tuum & matrem tuam.] Si ergò habes patrem infidelem, obsequere ei: & tu invenies mercedem pietatis: & ipse infidelitatis suæ habebit damnationem suam. Et ideò non dixit, [Qui diligit patrem, non est me dignus. Sed, Qui diligit patrem, aut matrem suam plus quam me, non est me dignus.] Sicut enim

enim

De Patrio Iure.

enim post Deum diligere parentes, pietas est: sic, plus quàm Deum, impietas. Si ergò (iterum ait) habes patrem infidelem, obsequere ei. Si autem voluerit te in eandem foveam infidelitatis immergere, in qua ipse est: plus dilige Deum, quàm patrem, quia pater non est animæ, sed carnis. Vtcunq; tamen, non jubet corporaliter filium hoc casu separari à patre, sed fide duntaxat. Lege quomodo eadem verba quæ sunt in lege, [Qui dixerit patri aut matri, non novimus vos: isti custodierunt mandatum meum, ait Dominus:] quomodo (inquit) Philostratus, Episcopus Brixien- sis (qui fuit ante Augustinum) interpretetur, lib. de hæresibus: Non genituram parentum audiendam utiq;: sed impietatem eorum paganam spernendam, atq; damnandam esse, modis omnibus collaudabat, inquit. Sic & Salonius, Episcopus Viennensis, in Ecclesia- stem: pro Christi professione (inquit) contemnere simul, & odisse debemus patrem & matrem, omnesq; propinquos, si nobis in via Domini fuerint contrarij, sicut sancti Marty- res sepè fuisse leguntur. Vnde ipse Augustinus in sermonibus: videntur his verbis Domini (inquit) exhortata martyria, deniq; Iesus ipse moriens (inquit Arnoldus Abbas,) ut per omnia pietatis foedera commendaret antiqui

Petri Ærodiæ

decretum quod de honorandis parentibus dictaverit, observavit, dicens Ioanni, [Mulier, ecce, filius tuus:] & ad discipulum: [Ecce mater tua.] Cæterum, quod Ioannes sic senserit, ut supra narrat Prochirus, cap. 21. Cum baptisasset Chryssippam in Pathmo insula: & propterea à marito infideli vellet discedere: Ioannem dixisse, Nequaquam id tibi permissum est, inquit. Nam neq; iussit, neq; misit me Deus separare uxorem à viro suo, neq; virum ab uxore. Revertere itaq; cū pace in domum tuam. Si licet divertere à marito; non expedit, inquit Augustinus, lib. de adulterinis conjugiiis, ad Pollentium. Quod si hodie martyria non sunt: Gregorius Magnus, homiliã 37. de diversis Evangelij lectionibus, interpretatur hunc locum de carnalibus desideriis. Tunc etenim (inquit) bene nostram animam odimus, cum ejus carnalibus desideriis non acquiescimus, ejus appetitū frangimus, ejus voluptatibus reluctamur. Atqui (ut ea de re postea) tibi (ô fili) Iesuitæ identidem infusurrant. Satius est calcari, conterive patrem, quam cucillum amisisse. Cædo inprimis an Ioannes ille Chrysoctomus ignorabat quo sensu essent accipienda quæ ex Luca & Matthæo adducta sunt (hîc convertimur ad Ecclesiam) cū lib. primo de Sacerdotio,

dotio,

De Patrio Iure.

dotio, narrat de se ipso (narrat & Leo imperator, in oratione encomiastica, de eodem) post peracta studia Athenis, revertisse Antiochiam, atq; ibi crebris admonitionibus Basilij cuiusdam (neq; enim Simeon Metaphrastes existimat hunc esse, qui magnus cognominatus est) vitam monasticam concupisse. Obstitisse diu, non ætatem imaturam (nam maior erat viginti-quinq; annis, & jam foro operam dabat) non patrem (nam excesserat è vivis) non frequentes socios, & amicos (nam Basilius erat ei vice omnium) quid igitur? unam materculam. Nam ubi ea ad me his verbis: Florebam etiamnum pulchritudine, & annis, cum fastidiere secunda vota, ut tibi infantulo magis ac magis sufficerem, atq; ut instituendo & promovendo, tibi largiora essent omnia. Nunc pro ea gratiarum actione, & pro eo solatio quod tot beneficia expostulant: me deserere in animo est, me spernere, & despicere? me injicere in secundam viduitatem? exfuscitare luctum jam sopitum? An re aliqua defui, aut nocui tibi? si vis monachari, tur id ante maternos cineres? ubi apud te vox Domini clamantis, [Fili, colito Anthusam?] Pulchrè Deo obtemperat, qui tristis est parenti. Etsi mihi omnia præstiteris, non reddidisti dolores, non cruciatus, quos pro te

passa sum: non reddidisti obsequia quibus te
gestavi: non reddidisti alimenta quæ tribui,
vero pietatis affectu immulgens labris tuis
ubera: non reddidisti famem, quam pro te to-
leravi, ne quid quod tibi noxium esset ede-
rem, ne quid quod lacti noceret, hauritem.
Tibi jejunavi, tibi maducavi, tibi quem
volui cibum non accepi, tibi quem volui ci-
bum sumpsi: tibi vigilavi, tibi fleui, & tu me
deseris? [Cessi (inquit) victus reverentiâ in
matrem.] Itaq; Basilio se excusat, & nihil im-
pedientibus illis capitulis quæ tibi obji-
ciunt importunè: maluit adhærere matri, quam
Monasterio. Is ipse scribens ad Basilium, sic
loquitur: Promissis non steti, fateor, quippe
jam inde ab Athenis, illiusq; loci amicitia &
amicorum connexione, facturum me recepe-
ram, ut tecum vitæ consuetudinem haberem,
simulq; philosopharer. Fidem autem fefelli,
haud spontè ac libenter: verùm quod lex le-
gem superarit: ea nimirum quæ parentes ju-
bet colere sodalitatis ac familiaritatis legem.
Conferas te nunc cum Chrysostomo. Vix
adolescens cogitasti de Iesuisimo: nec patre ca-
rebas tuo (nisi eo carere est, qui charus non
sit) nec matre etiam humanissima: Quid igitur?
Ne vel auctoritas illius, vel caritas, pietas-
que hujus te dimoveret, quò quicquam in ea
re auderes sine licentia utriusq; , sine corū bo-

De Patrio Iure.

na gratia, ac consilio: virasti naturalem aspectum: migraſti, atq; per triennium jam te ſubduxiſti, eâ indignitate & arrogantia, ut eo toto intervallo nec ſcripſeris, nec nunciaveris quicquam quo ſaltem intelligeremus ubi eſſes: in Galliane hac miſerrima, an in Lotharingia, aut Hispania. Verebaris (opinor) ne quam Hortenſiam appellabas, ea hoc modo te compelleret: Patri (quod abominor, ſi quid humanitus accideret: quale mihi ſubſidium eſſet à fraterculis? ætas enim non ſupperit. Prætereà quâ fiduciâ, cum exemplum habeant tuum? O, quam Deum Opt. Maxim. devinxiſti, qui ut ei præcipuè inſervires ita ab omni jure & officio deſciviſti, ita à recto & honeſto, ut nihil volueris amplius tibi commune eſſe cum parentibus, imò ne officium quidem epiſtolarum. Si hoc propterea fanè quia attentiores ſunt ſanguini; attamen ſunt fideles. Si quia plus ſuperſticioſi, quam conveniat Chriſtianiſ: metu tui accidit, non Chriſti. Meritò certè recuſabat illa bona Veturia legari ad Martium. Quid enim (ajebat) obtinebo, quid Valeria, quid nepotes, cum per quadriennium, quo ejectus eſt, nullâ literulâ nos convenerit? tam ſit familiae oblitus, quam civitatis, à qua damnatus eſt indignè ac injuſtè? Legationem tamen obiit, vicitq; (ut diximus) ſolo nomine

D s obſti-

obstinationē filij. Vtrum religiosior es Chry-
sostomo, aut Coriolano subdurior? hic matri
obviam venit: tu contrā à tua abstines, neq;
aliud quicquam tantoperè evitas. Cūr sal-
tem non rescribis sine die & Consule? Profe-
ctò si ista ageres, Basilio auctore, fortasse esset,
ob tantum virum, quo piam obumbrares im-
pietatem. Sed vereor à tantis Patribus quic-
quam habeamus huc usq;, præter longum &
inane nomen. Meliùs est igitur si veteribus
exemplis tecum iterum agamus. Quod Chry-
sostomus ipse libros scripsit [adversus vitupe-
ratores vitæ monasticæ, in quibus patres ex-
hortatur, ut curent filios huic philosophiæ po-
tius erudiri, quam eloquentiæ, aut militiæ:
facit quidem profectò, ut vitam hanc alteri
præponat: consulatq; parentibus, filios suos
magè huic vitæ dedere, quam sæculo. Non
autem ut auctor sit filiis, parentibus non obe-
dire, utq; iis invitis relinquunt civitates: mon-
tes: heremosq; habitent. Quinimò jubet ut
post certum tempus Christianè conditi, re-
deant in paternam domum. Vnde apparet,
Monachos tunc perpetuos non fuisse, neq; in
continuo voto, ut nunc sunt. Præterea, vide
eundem Chrysostomum, in libris de provi-
dentiâ: ibi animadvertes, quantus sit in con-
solando Stagirium monachum, qui ptopterea

De Patrio Iure.

à dæmone vexabatur, quod adversus consiliū patris se dedisset vitæ monasticæ, & quem ideo monachum obreptitium appellat. Atqui Stagirius erat major natu: neq; parens prohibuerat hoc vitæ genus. Dederat solummodò consilium in contrarium. Ipse Augustinus, ipse Ambrosius, lib. 1. de virginibus ad finem, certè quidem ostendit, parentes non debere impedire ne filia se voveat Ecclesiæ: sed quod ad patrem attinet, posse eum, si velit, huic rei afferre impedimentum. Et Augustinus, in illa epistola 109. 110. ad Ecdiciam, nonne aperte ait, factam ab eo donationem in necem filij, propterea esse inconsultam, quod pater ignoraret quid filius, cum cœpisset esse grandiuſculæ ætatis, sectaturus esset, utrùm monachi professionem, an Ecclesiasticum ministerium, an conjugalis necessitudinis vinculum? Itaq; dum ad eam ætatem perveniret, necessariam fuisse oblationem patris. Certè sic concludit epistolam: Filium autem vestrum, quoniam de legitimis eum & honestis nuptiis suscepisti magis in patris quam in tua esse potestate quis nesciat? Ideoq; ei negari non potest ubi-
cunq; illum esse cognoverit, & jure poposcit. Idem, epistolâ 233. ad Benenatum: nonne de puella, quam aiebant velle esse Sanctimonialem, sic scribit: se de ea re

cum Felice viro ejus matertera consuluisse, neq; enim se aliter potuisse, vel debuisse. De matre, quid fecisset, cujus voluntatē (inquit) in tradenda filia, Natura omnibus præponit? Certè si tantum jus tribuit matri, quid patri tribuisset? ne quidem ætatis rationem habuisset. Postremò, te apello, ô Salviane! An inscius eras novæ istus Ecclesiasticæ disciplinæ, cum nihil agebas tam obnixè, quam ut Hepatius & Quiëta factum excusarent Palladiæ tuæ, quæ iis inconsultis amplexa erat Christianismum? imò tuum præcipuè, qui post susceptam Auspiciolam, quanquam orationis ac continentiæ causâ, attamen sine foceri auctoritate discesseras à thoro? Cum tibi Palladium spondebant, sciebant collocari Christiano. Quapropter satis consensisse videbantur, ut in Fide marito ea vicissim conveniret. Imò & certum erat, quod paulò post divinum hoc vestrum matrimonium, tui illi uxori parentres sese similiter adscripserant Christo. Ut cumq; igitur meritò molestè ferrent quod iis inconsultis egisses, suscepisses hæc omnia (nã tali divortio intercedente, quæ spes masculi deinceps? & in tanto negotio desiderari iudicium parentum: quæ contumelia ac despicientia est?) si vetabant ne in conspectum propterea venires, & si per septem annos, utcunq;

eis

De Patrio Iure.

eis creberrimè scriberes, nihil tibi quicquam
respondebant (omitto quòd nupta non tam
deinde ad patrè, quam ad maritum pertinet)
num poteras illis audacter objicere, sic Deum
apprimè diligi, si odio habeas patrem? At con-
trà, lege illius epistolas. Quicquid ibi offen-
deris, sunt lacrymæ, sunt deprecationes, sunt
veniæ expetita: [etsi (inquit) delictū nescio.]
Tu quid? cessatio scribendi, tua est, non mea.
Et qui vix excesseras ex ephebis, voves, me in-
consulto, coelibatum, non castitatem. Nam
quì ei sufficias hac ætate? Nulla tacita volun-
tas excusat tuam arrogantiam. Nam contrà
intercesseram nominatim. Deniq; quod de-
fecisti ad Iesuitas, non à Paganismo defecisti:
sed à communi Christianorum. Cur igitur,
potiùs quam Salvianus, veniam non implo-
ras? quia, non ut ille, [delictum nosti.] Qua-
so, considera quàm deliquisse se existimasset
Salvianus, si eos parentes violasset in quibus
nihil erat amplius Idolorum: cùm in eos qui
adhuc pagani essent: & in parentes, non natu-
rà, sed affinitate: sic doleat commisisse quòd
dolerent: cum existimaret se Christianum ve-
rè non videri, quòd socrum, socrumq; haud
ita honorasset, ut jubet dominus patrem, hoc
est, sine distinctione, probus improbus sit: Iu-
dæusne, an Paganus: fidelis, aut infidelis? Le-

Petri Arody

gerat apud Aristæum, cum Rex Ptolomæus unum ex 72. interpretibus interrogasset, quibusnam modis genitoribus dignas referat gratias, respondisse, si nulla re illos tristitiâ affeceris. Legerat ultimum iudicium, quo narratur à Sybilla, inter condemnatos eos recitari.

——— *Quirve parentes*

In senio linguunt, neq; premia digna rependunt.

Pro nutricatu: vel qui parere recusant.

Aspera vel contra dixerunt verba parentes.

Certè Faustus, Episcopus, lib. 1. de libero arbitrio, cap. 12. cum interpretatur ea verba: [Epulari & gaudere oportet, quia hic filius meus mortuus fuerat, & revixit: perierat, & inventus est:] perditionem illam interpretatur, quòd discessisset à patre. Non in natura ejus fuerat (inquit) facta perditio, sed qui recedendo, contemptu mortuus fuerat; revixit, desiderio revertendi. Nam sicut sui criminis est, quòd longè pii parentis refugit oculos: ita fux est devotionis, quod per insitum sibi bonum, deliberans & adsurgens, ad paternos recurrit amplexus. Enimverò tempus est, ut ab exemplis transeamus ad constitutiones Ecclesiæ: ne fortè objicias, quæ adduximus, esse singulorum. itaq; in thesim non valere. Nam etià ingenuè fateor, posse à filio relinqui patrē Idololatram, si vi eum truderet in Paganismū (ut est apud Theodoritum. lib. 3. historiae Ecclē-

De Patrio Iure.

eleſtiſtica, cap. 14. & 22. & apud Chryſoſtomū,
lib. illo ij. adverſus vituperatores vitę monaſti-
cæ) vi deficiente, affero tibi cū Generales,
tū Provinciales Synodos, quibus neq; filio
patrem, neq; patri filium: non maritum uxori,
non ſervo dominum fas eſt deferere hoc ſo-
lo, quod in Religione diſſentiant, aut quod
præponant aliquid pietati: quibuſve nec cu-
cullo, nec pallio, nec cingulo extinguitur ea
arctiſſima obligatio quam ſtatim à Natura
Dij omnes, homineſq; pepigere invicem. Mos
eſt barbarorum, mos hæreticorum (inquit Vi-
ctor Epicoſopus lib. 1. de perſecutione Vandali-
ca) maritos ab uxoribus, liberos à parentibus
ſeparare, Eccleſiã verò beneficio Valentiniani,
Carthagini reſtitutã Catholicis: continuò Epi-
ſcopus ſtatuit, ut fœdera conjugalia manerēt,
& pignora genitoribus redderentur, quos Ar-
riani diſtraxerant. Ergò incipiat à ſervo narra-
tio. Is ſi voluiſſet deficere à domino, propterea
quod Gentilis, Iudæuſq; eſſet: an nō fauor li-
bertatis, atq; religionis potiſſimū, hunc ex-
cuſaſſet? Negat Canon Apoſtolorū: [Servi (ita
enim ſcriptū eſt, cap. 81.) ſi in Clerū promove-
antur citra dominorū voluntatē: hoc ipſum o-
perat̄ redhibitionē. Si quando verò ſervus gra-
dus ordinatione dign⁹ videat̄, qualis & noſter
Oneſimus apparuit: & domini conſenſerint,
ma-

manuq; emiserint, & domo sua ablegaverint: efficator.] Negat Concilium Gangrense, quod anno 324. fuit, paulò post Nycenum. [Si quis servum alienum (inquit) occasione Religionis, dominum suum contemnere, & ejus ministerium destituere: ac non potius docuerit eum suo domino bona fide, ac cum honorificentia deservire (ut libertus sit Christi, inquit Ignatius) anathema sit.] Certum est, agi illic de servis Gentilium. et cum Religio nominatur, intelligi Christianam. Sed & Concilio Aurelianensi V. sub Childeberto, plus continetur. Nam ultra quòd secundum canonem prohibet servo se vovère Ecclesiæ in scio domino: pœnam quoq; imponit Episcopo, videlicet, ut sex menses abstineat à Missa, si servum sine voluntate domini ordinaverit. Certè quidem Justinianus, constitutione 123. domino statuerat tempus intra quod servum resposceret ab Ecclesia. At Leo 9. ut antea, voluit esse perpetuum. Sin putas aliud esse in Monachatu: eum enim sacerdotio anteferri: Carolus Magnus aliter & sensit & constituit. [Ut servum alterius nemo (inquit cap. 20. & 72.) sollicitet ad Clericatum, aut Monachicũ ordinem promovere, sine voluntate ac licentia domini sui.] Id vetus observabat Ecclesia, non quia turpe esse existimaret, Deo domi-

norum

De Patrio Jure.

norum servire servum. nam par omnium conditio est apud Deum. Cur igitur? Audi Tertullianum contra Marcionem? [Quid enim (inquit) injustius, quid iniquius & improbius, quàm servo alieno ita benefacere, ut domino eripiatur, ut alij vendicetur, ut adversus caput domini subornetur: & quidem, quòd indignum est, in ipsa adhuc domo domini, de ipsius adhuc horreis vivens, & sub ipsius adhuc plagis tremens?] Adversus uxorem alienam, servum, libertum, subditumve alterius, & què beneficio, atq; injuria est abstinendum. Nullo enim modo hos quis pelliceat sibi, quin, quod peculiare est marito quod domino, quod patrono, quod principi iniquissimè auferat fidem & amicitiam. Porro, quicumq; est alieni juris: obediendo, vitam æternam consequitur: calcitrando, divertit à Religione Christiana, quæ tota est in caritate & obedientia: nisi quid ei impium præcisè imperarent, ut & homilia 35. Ioannes Chrysostomus scribit, cum Pauli illa enarrat verba, [Filij, in omnibus obedite.] De uxore ita etiam Apostoli, cap. V. [Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus uxorem suam prætextu religionis non abiicito. Si abjicit: segregantor à communione: si perseverent, deponitor.] Idem canon in jure Pontificio transcriptus est hoc modo, distinct. 28. [Si quis

Petri Ærodi

quis docuerit Sacerdotem, sub obtentu Religionis propriam uxorem contemnere, sit anathema.] Et patres in Gangrensi ilio Concilio: [Si quis discernit Presbyterum conjugatum, tanquam occasione nuptiarum quod offerre non debeat, & ab ejus oblatione idè abstinere: anathema sit.] Et postea: [Si quis nuptias in accusationem induxerit, & mulierem fidelem ac religiosam cum viro suo dormientem, abominandam crediderit, aut etiam accusandam, tanquam non posse conjugatos in Regnum Dei ingredi: anathema sit.] Quid ais? an non statui his legibus, tam esse extra Ecclesiam quæ prætextu continentia se segregat à marito, & thalamo abstinere, quam qui laudant hujusmodi castitates, & se Abstinentes vocitando, Societatem tam divinam vilipendunt, ac deprimunt? Quod ad patres ac liberos attinet, mutua eorum obligatio est. Itaque in parentes hæc ea Synodus imprimis: [Si quis reliquerit proprios filios, & non eos aluerit: & quod pietatis est, necessaria non præbuerit, sed sub obtentu continentia negligendos putaverit: anathema sit.] Non commisi erga te quod à Patribus hinc improbatur: nec quæ omnium maxima negligentia vocatur à Ptolomæo. Alui, extuli, instrui: & si quicquam est in Græcis, Latinisque quo quis erudiri ingenue possit

Petri Ærodiij

possit: quæ liberum scire æquum est adole-
scentem: præ summa in te benevolentia ac piete-
te, mutua mihi cū Iano Ærodiō, Præsīde, pa-
truo tuo, concertatio fuit, ne quid tibi defice-
ret ad eam rem tam præclaram: ut cui vitæ,
conditioni te nacti essemus aptiorem, huic (ex
vetere more Atheniensium, ut Eudoxio Rhetori
scribit Nazianzenus) dederēre nostro ar-
bitrio: aut tuo tandem, si, maior factus, nos
humanitūs amisisses. Hujus beneficij ergō
deservisti etiam insalutatos. Est quidem cer-
tē in epistolis Hieronymi, Paulam & urbem,
& liberos reliquisse, excepta Eustochia, quam
Bethleem deduxit quo proficiscebatur, ut so-
litariē viveret. Sed erant omnes majores natu,
præter Toxotium: cui, & puberi Rufinæ le-
gavit sua omnia, ac tutores dedit. Et apud
Paulinum, epistola 10. ad Severum, laudatur
Melania, quæ vidua, & mater unius filioli, eo
relictō navigavit Hierosolymam, atq; ibi vitæ
perfectiori se dedit. At eum ditissimum re-
liquit, atq; omnium principum Romanorum
consanguineum. Verum, quod ad te attinet,
audi nunc quæ tua damnatio sit futura: &
cogita à quo absolutionem impetrabis.
sententiæ tanti anathematis, cui te pro-
cul dubiō subicit eadem illa Synodus
quam diximus: [Si qui filij (inquit canon 16.)
paren-

Petri Ærodÿ

parentes, maximè fideles deseruerint, occasione Dei cultus hoc justum esse iudicantes: nec potius debitum honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipsum in iis veneretur quòd fideles sunt: anathema sit.] Obsecro: num celavère tibi hoc Concilium? Credo equidem. Nunquam esse ita depravato animo, ut filius, tuâ, sentētia, plus posset adversus patrē, quàm servus adversus dominū: utq; tibi videretur acerbissimū esse parenti crimē, [Non consulere liberis:] iis contrà, leve & contemnendum, [Si iniqui essent in parentem, inofficiosi, injuriosi & contumaces.] Ecce, non distinguitur in hac Synodo, patres in fideles, an infideles: liberi, puberes, an impuberes. Sed fortasse tibi infusurrant, Concilium illud, fuisse temporale, valuisse sua die: hodiernâ non valere. Huic solutioni ita respondeo: Patres longo intervallo approbarunt eam Synodum: videlicet, in V. Generali Constantinopolitana. Deinde & Gratianus ipse. Nam cur eam transcripsisset in Collectaneis? postremò illa interpretatio ferri posset, si Gangrensi Concilio prohibebatur recedi duntaxat à parentibus qui pagani essent. Nam quia religio Gentilium tunc adhuc potentior erat: itaq; procul dubiò cavendum ne Christianam nimis fastidirent: fortasse eo tempore Ecclesia improbasset à fidei

deli

De Patrio Iure.

fideli deferi infidelem, nisi apertè traheretur in cultum & sacrificium idolorum. Sed liquido apparet, Synodum noluisse eo magis deferri parentes, si Christiani, fidelesq; essent, cum ait, [ut liberi hoc ipsum in iis veneretur quòd fideles sunt:] Ratio perpetua Christianis. Nā & nostro tempore Vigoreus, ad id quod dicimus, citat hanc Synodum. Verùm operæ pretium est meminisse eò amplius causam & occasionem Synodi. Non fuit, quod Pagani quererentur se deferi ac negligi à liberis Christianis. Fuit ex adverso, quod Christianos Christiani relinquerent: atq; id ipsum filij in eos committerent, quod tu nuper adversum me: uno excepto, quod illi veteres veram vitam Monasticam ambiebant; tu qualis ex nunc est, vestiarum & verbosam. Quòd illi veteres & mundum homini crucifigerent, & hominem mundo: Vos mundum duntaxat. Vnde igitur illa vitiosa disciplina? Cùm primum fuere in Ecclesia qui se dicerent Anachoretas, Eremitas aut Monachos: Eustatius extitit, qui zelo quodam, sed imprudenti, cepit personare verba illa speciosa, [Christo indignos esse, qui eo patrem aut matrem plùs amarent:] atq; inferre ex illis, omnia esse contemnenda, Lares, facultates, parentes, liberos, germanos, deniq; hunc mundum universum, quòd beatiùs in solitu-

litu-

Petri Ærodi

litudini liceret esse, degereq; sub normâ aliquâ, aut societate sejunctâ ab aliis: Videlicet, ne jam sufficeret esse Christianum, nisi Eustathienus esset prætereâ. Quid manabat de doctrina ista? ut uxor relinqueret maritum: dominum, servus: parentes suos liberi, & viceversa: ut Christiani facerent matrimonium: universum id deniq; ad quod pro patria natum: ut Religio, quod potest maximè, nempe continere omnes in officio: eos, in contrarium dissiparet, perverteret: deniq;, ut meritò dicerent Gentiles (inter hos Zozimus) [Christianos infructuosos esse in negotio:] quæ summa erat hominibus injuria, inquit Tertullianus in Apologetico. Respondebant nihilominus Eustathieni: relictionem, neglectumq; hunc fieri [occasione Dei cultus.] At patres in Concilio damnare occasionem istam: edixerêq; universi, magis Christianum, religiosumque esse, parentes venerari & colere (præcipi etenim à Domino) quàm, ut is vicissim observetur, eos negligi: quod prohibet. Nam cum parentibus rectè eum coli posse: sine iis, infideliter, inquit Ioannes ille. Ergò Eustachius divertit ab instituto: & tandem Episcopus fuit in Ecclesia, non Monachus. Quod Concilij illius occasio fuerit hujusmodi, docet epistola Synodica, docent Socrates, Sozo-

De Patrio Iure.

Sozomeus, Isidorus: sed & Gratianus ipse distinct. 16. & 30. Quid? tot et tantæ auctoritates tibi nõ sufficiunt, postquam mea apud te jam nulla est? An iterum, iterumq; putas, te, nec si permifero, posse evadere in verum, legitimũq; Iesuitam? Fortasse in hoc luto adhuc etiã hæres. Videamus itaq; quid sit id quod tibi afferunt ex D. Hieronymo: & an claustrina aliqua Theologia supervenit, novũve Evangelium, quo abrogata sint vetera illa Ecclesiæ decreta, postquam hæc tã magnificè contemnis. Certè D. Hieronymus scribens ad Heliodorũ de laude vite solitarię, usus est his verbis: [Licet parvulus ex collo pendeat nepos: licet sparsõ crine, & scissis vestibus, verba quib⁹ te mater nutriverat ostendat: licet in limine pater jaceat: per calcatum perge patrem: siccis oculis ad vexillũ crucis evola. Solũ pietatis gen⁹ est, in hac re esse crudelem.] Sententia omninõ magna, & eximij in Ecclesiã Theologi. Sed prius quã dilicudè ostendo, quo sensu enunciata est: Cũ Hieronymus (ut videtur) sic capite diminuat parentes, & Naturam ipsam eo quasi prostituat modo: concilia mihi imprimis quod pro parentibus scripserat, in epistola de vitando suspecto contubernio: Pater & mater, nomina (inquit) sunt pietatis, officiorũ vocabula, vincula Naturæ, secundaq; post Deũ fœderatio.

Non

Petri Ærodi

Non est laus si vos diligitis: scelus est si odistis. Dominus noster Iesus Christus subjectus erat parentibus suis. Venerabatur matrem, cujus ipse erat pater: colebat nutritium, quem nutritiverat: gestatumq; se meminerat alterius utero, alterius brachiis.] Dices, hunc locum in illo habere suam exceptionem: videlicet, ut pietas tunc omitti possit, negligi benevolentia & humanitas, cum stat filio familias con- volare in Monasterium. Crudelitatem eo casu, misericordiam videri: incivile, honestum: contumaciam, fidem. Atqui ne existimes (ô fili) utcunq; Hieronymus hæc speciosissime ad Heliodorum: si tamen ageret serio, allaturum ei consilium, ut quod denotant verba, re adimpleret in parentes. Absit ut Hieronymus parricidij auctor, suasorq; esset: ut quare Æneas Pius appellatur: [Illum ego per flammam, & mille sequentia tela. Eripui his humeris, medioq; ex hoste recepi:] Contrariâ & oppositâ Christianus homo eandem appellationem assequi vellet: ut quocunq; casu mallet Hieronymus Tulliam, quam Æneam imitari ab Heliodoro, licet propterea ut eo nomine Regna omnia invaderet, quæ vel hinc sunt revera, vel quæ esse apud mortuos Pagani imaginantur, ut qui sic evaserit in Monachum, hunc præferat Cleobidi & Bitoni: iis præferat quos

De Patrio Iure.

quos Catanxi Pios appellarūt. Tantūm certe abest ut verba illa Hieronymi, in tantā crudelitatem, tantūmq̄ue nefas trahi ac converti possint: ut cū Hieronymus hæc Heliodoro diceret, nullus ei ex parentibus superstes esset. Habebat solummodò sororem, & ex ea Neptianum, tunc infantem. Itaq; non poterat esse, ut si parentes deserta Syriæ illi interdicerēt: percalcatos, projectosq; nihilominus ambularet. Quid vult igitur Hieronymus? Cum Heliodorus jamdiu militiæ vacasset, aliisq; publicis negotiis: maior factus atq; orbus (ut diximus) terrena habuit pro derelicto, unaq; cum Hieronymo, qui junior erat, vouerat vitam solitariam. Ac sanè diuerterant in Monasterium, fuerantq; diu in eo ambo, cum subit Heliodoro desiderium visendi vnicā sororē, atq; ex ea filium. Illic certè animum mutat, Mancipat se Ecclesiæ, & assumit Clericatum pro Monachatu. Tunc est proculdubiò, cum ista ad eum Hieronymus de laude vitæ solitariæ: cū adulescens, ac penè puer (ut ait de se alio loco) cū recens ab Academia, his flosculis apud eum utitur: cum eā militiā seculari alludit ad Olympicam: & eos motus, eos affectus interponit, qui sæpè cum amicitia conjuncti sunt. Ea sanè sunt hujusmodi, ut cum pro Christo Iesu castratio impatur: cū excecatio, si sint

E oculi

Petri Ærodi

oculi in scandalium: cùm derelictio & amissio bonorū, quasi sit impossibile locupleti intrare in Paradysum (qua de re Augustinus, epistolâ 89. ad Hilarium) cùm, non curare de craftino: cùm jubetur, cui percussa est dextera, porrigere sinistram: aliaq; id genus, quæ sine dubio inducerent hæreses, si ad literam, nõ ad spiritum traherentur. Nonne de divitiis secularibus sic ille scribit ad Bonifacium: Animum virilem & Christianum, nec debent, si accedunt, extollere: nec debent frangere, si recedunt? Et Leontius, Episcopus Laodicensis, quod re sese secuisset, damnatus est in Ecclesia? Hinc & Anastasius, Episcopus Nicenus, quæstio. 73. & 79. Quid est, [Si oculus dexter, vel manus tua te scandaliset: excinde eam ab te?] Non de membris corporis (inquit) hoc dixit Christus. absit, sed de amicis & cognatis. Dei enim opus calumniatur qui se abscindit. Et ille ipse Hieronymus, nonne scripsit tam multa, & tam vehementer in commendationem pudicitia, & cœlibatus, ut propè videretur damnare & improbare matrimonium? Et tamen certum est hoc proculdubiò noluisse. Si ita esset, nempe ut ex animi sententia persuaderet Heliodoro citiùs per patrem proficisci, quàm privari eo summo bono, quod (ut videtur est) collocas in Monachatu: quare huic Cle-

rica-

De Patrio Iurē

ricatum anteferet? Agnoscit, quas solutiones afferebat Heliodorus, in alio valere posse: in sua causa non valere, qui, quia conceptis verbis professus sit vitam exercitatricem, nequeat sine fraude revocare gradum, & tendere etiam ad majora, ut puta ad Presbyteratum. Describit is quidem certè quàm benè, ac beatè vivatur in Monasterio: contrà, in Seculo quam periculosè ac procliviter ad tentationem. [Gau- debat (inquit) de ascensu: sed timebat de lapsu.] Itaq; non accusat discessionem Helio- dori: imò, nec promotionem in Clerum. Neq; amplius ei auctor est præcisè, ut à vita hac communi transeat ad Monasticam. Sed quia ad eam jam antea defecerat, & rursus (ut dici- tur) fastidierat cucullum: & quam unà arripu- erat, abjuraverat vitam: conatur Hieronymus validis istis argumentis, aut potius schemati- bus, retrahere eum in Monasterium. Et quod ad ea attinet: [Qui amat patrem & matrem plus quam me:] vide (quæso) num Heliodo- rus respondebat Hieronymo, locum ea habe- re, [Si de Martyrio ageretur:] & an Hierony- mus huic solutioni rectè satisfaciat. Ut sit tamen, ne quis aliquando orationi illi suæ, nō tam veræ, quàm eleganti, tenaciùs insisteret: & verba attenderet, non mentem: ad extremū ille ipse, tum cū provector esset, epistolâ ad

Petri Arodi

eundem Nepotianum, jam annis, jam virtute virum, sententiam mutat: & quæ olim proposuisset Heliodoro, fecisse ait, [cum laudaret pro ætate: & calentibus adhuc Rhetorum studiis ac doctrinis, quædam more scholastico depingeret.] Nam certè eo tempore manebat commigrandi in monasterium, remigrandiq; potestas. Et tunc frustra quærebatur, liceretne eam vitam sequi invitis parentibus, cum votorum nulla essent vincula: & si quem sui instituti pœnitentia cepisset: nulla alia erat pœna quam nota inconstantia. Patet ex epistola Augustini ad Bonifacium comitem. Nihil aliud tunc erat Monachi professio, quam priesca, liberaq; vitæ, ac purè Christianæ meditatio. Hujus itaq; prætextu, honestiùs licebat ab affinium & cognatorum vinculis sese excutere. Itaq; ne quis Hieronymum sui instituti faciat authorem, ad quod illud nihil attinet. Conatus est quidem Hieronymus sodales aliquot pellicere ad eandem vitam capefendam. Atqui nec ea quidem omnibus placuit: nedum Pammachio, qui ei fuit amicissimus. Hic enim vinculis conjugij maluit invehì. Unus Bonosus secutus est Hieronymum, atq; is certè contempta matre, fratre & sororibus Monasticam secutus est: sed non contempto patre. Imò, quod attinet ad Hieronymum:
post

De Patrio Iure.

post desertum, Romam rediit. De hoc uno
hæsitat Augustinus, epistolâ 76. ad Aurelium,
An qui spontè recesserant à Monasterio, reci-
pi deberent in numerum Clericorum. Perpen-
de nunc igitur apud te, si locus ille Hieronymi
te excusat: te, qui minor es etiamnum viginti
quinq; annis: te, qui & patrem & matrem ha-
bes: te, qui nihil præveras Iesuitis: te, cui
non agebatur de evitando Paganismo, neq; de
persecutione fugienda: te deniq; non cui obe-
undæ essent vastæ solitudines, sed si quæ sunt
omnium Gentium sedes, urbive elegantio-
res & amœniore: cui solitudo, pro carcere:
oppidum, pro Paradiso. Sanè cuiusmodi fuit
oratio D. Hieronymi: quacunq; eam scripse-
rit ætate: si nomen tanti viri te movit nihil-
ominus; cur non movit ex adverso Heliodori
exemplum (nam & sic eum Hieronymus ap-
pellat) cur non etiam Lati (si quæ extat ad
eum epistola, est Augustini) qui major, & de-
spectam Rempubl. repetit tamen tædio omif-
sæ matris? Cur non Ioannis illius Chrysofo-
mi, de quo ante? Non fuere minùs sancti pro-
pterea, non minùs Christiani, non minùs fi-
deles. Nullum ad pietatem est obstaculum.
Nulli nuptias prætexent, nulli filios, nulli mi-
litiam, nulli negotiationem, nulli artificium,
nulli servitutem, nulli divitias, nulli inopiam,

Petri *Aerodij*

inquit Chrysoſtomus ille, in homilia de nu-
ptiis. Poceſt & urbem habitans, monachorum
ſapientiam imitari: poceſt & uxorem habens,
& converſans domi, orare, jejunare & com-
pungi, ut is ipſe ait alio loco. Sed ne objicias,
utcuq; illa celeberrima exempla ſolius eſſe
primitivæ Eccleſiæ, in qua, facta compara-
tione Paganismi, cum Chriſtianismo: cum re-
ligione, pietatis, de iſto contemptu agebat ut:
producam tempora Bernardi Abbatis: atq;
etiam poſtremò, ne ſit quo tantillum hæſites,
ſatisfaciam Juſtiniano Principi, cujus conſti-
tutione ſunt qui exiſtiment tribui liberis, ut
ſine conſenſu patrum ſeſe applicent Eccleſiæ:
quò cunctis accuratè perſpectis, rute ipſe ſen-
tentiam feras: Quod comiſiſti adverſum me,
rectumne ſit, an ingratum. Hic res eſt inter
Catholicos, imò inter Monachos, quod au-
guſtius eſt omninò. Beato illi Abbati fuerat
nepos, nomine Robertus, quem pater in juve-
nili ætate deſtinaverat Monafterio Clunia-
cenſi. Sed eo mortuo ante oblationem, Ro-
bertus ſociaverat ſeſe Ciſtercienciſibus: & Bern-
ardus ipſe eum illic adoptaverat. Paulò poſt
monachi quidam Cluniaceniſes circumvenè-
re adoleſcentem, & ex illo Monafterio tran-
ſtulère in ſuum. Hinc controverſia inter Re-
gulares, Bernardus primùm accuſabat hoc
quas

De Patrio iure.

quasi lenocinium: videlicet, quod ad eam rem
& dolum, & blanditias, & machinationem
attulissent. Nam qui seducerent nepotem,
tentasse inprimis per Novitium quendam:
postea, per absolutionem Monachum: postre-
mo, per unum ex Prioribus amplissimis. Vim
deinde accusabat, quod violassent ostiarios:
atq; ex Monasterio, tanquam ex carcere, Ro-
bertum exemissent, Superioribus insciis, in-
scio Abbate, avunculo inconsulto. Vide, obse-
cro, num in tua causa sit aliquid hujusmodi.
Primò, quod vir quidam Confessorius: postea,
suo ordine, Cubiculi Magister hoc insusurra-
verint tibi: Nullam vitam beatiorum esse Re-
gulari. Tandem, Primarius, aut Provincialis
Illustrissimus, inter Regulares eam vestram
antecellere omninò: nam & cognominari ab
ipso Iesu. Sed en quod præcipue allegabatur
à Bernardo, & quòd proculdubio vocationem
atq; inspirationem hanc, quam adeò extolli-
tis, necesse est damnari ac rejici, [Petitio (in-
quit) quam Regula præcipit, non est pro eo
facta à parentibus.] quasi diceret: Licet pater
dum viveret, concupiuerit aliquando ut suus
ille esset Cluniacensis: non tamen impleverat
desiderium. Itaq; quod communis Regula di-
sertè exigit, ut qui vult Monasterium ingredi,
offeratur à parentibus, & coram testibus offe-

Petri Ærodiij

ratur (id enim etiam continet) deest in professione vestra Cluniacensi. At in Cisterciensi, ideo non fuit necessarium, quia filius tunc temporis provector erat, & erat sui juris. [Cur igitur (exclamat Abbas) spoliastis me nepote? cur meo gaudio? cur fructu Spiritus? cur animæ dimidio meæ? Non poterat Salvari mecum? Te, ô nepos (inquit) fefellit sanctitas: seduxit religio: perdidit auctoritas seniorum.] Enimvero, si bonus ille Abbas tam acerbè invehitur in Cluniacenses, ut lupos rapaces eos propterea appellet: quid mihi liceat adversus Iesuitas, qui viventi patri filium indignè aufert, negant fraudulenter? [Forte miserti sunt tui,] ut Roberti Cluniacenses: fortè damnatio imminebat moranti tibi cum parentibus, cum patruis, avunculis, amitis, cum fratribus & sororibus Christianis & Catholicis. Atqui, si hoc solum, Monasterium commutasse, tam erat periculosum huic nepoti, ut ea re posset animulam perdere (ita enim Bernardus ille) quid calcanti ac projicienti tibi non solum præcepta Dominica, sed & decreta Patrum: præcipuè verò tam tumidè & arroganter? Sed quam ob causam? non ut fidem mutes, sed vestem? non ut Ecclesiam, sed classem? Vide quid ad nos usque Vigoreus ille scripserit in Sermone de Martino, Nulla in re invenies dif-
fen-

De Patrio Iure.

sentientem à veterè illa & sanctissima disciplina. Sic scripsit: Fuit D. Martinus inter Cathecumenos, & illuminandos. Ac licet cum patre & matre, Ethnicis, moraretur: attamen omnia obibat quæ desiderabantur à Christiano. Neq; enim lex Domini soluit obligationem filij adversus patrem, servi adversus dominum. Et sanè quidem Martinus non didicit ab Ecclesia rebellionem in parentes, imò obedientiam in omnibus, modò ne DEVS offendatur. Ergo eâ reverentiâ Martinus obtinuit à parentibus, ut cui vacationi aptior esset, inspicerent sedulò, huic eum voverent. Neq; enim ad filium pertinet, sine voluntate patris aut nubere, aut vitæ aliquod sortiri genus. Hic non addit exceptionem, [Nisi velit se dedere Monasterio.]. Sed ne Iustinianum omittamus: Sit ita sanè, ut in ea fuerit sententia, Non sufficere ad exhæredationem, crimenve ingrati, vovisse Monasticam sine consensu patris: sequiturne, si noxa non est parricidio, aut incestui: noxam attamen non esse? aut si locus exhæredationi non sit: rem propterea carere animadversione? aut si crimine, carere etiam vitio? Non poterat filius uxorem ducere sine consensu patris: & tamen si fecisset, non erat locus exhæredationi, nisi duxisset infamem. Itaq; non peccabat ducen-

Petri Arodi

do uxorem sine consensu patris. Non sequitur. Jam affirmo inprimis, quicquid Iustinianus dixerit, senserit: omnes retrò Imperatores contrarium sensisse: hoc est, illo casu admisisse exheredationem. Vnde hoc? quia is ipse profiteretur, se in ea re emendare Ius antiquum. Atqui hoc affirmo quoq; , omnes illos Imperatores, ac potissimum Christianos plus simul habere auctoritatis, quàm solum Iustinianum, qui potuit perinde errare in traditione ista, ut erravit in divortio, & ut ab Euthicire non dissentit. Verum enimverò certum est (& patet ex fine Constitutionis, ubi agitur de servis aspirantibus ad Christianismum) cum Iustinianus sustulit exheredationem quam diximus, cogitasse de liberis Gentilium, qui se sociando Clero, aut Monasterio, acquirebant emancipationem: ut servi, eo ipso, libertatem. Nam aliàs si scripsisset de omnibus omnium liberis, aut de liberis Christianorum duntaxat: nonne verisimile est eum distincturum, quæritate essent qui in vitis parentibus se Ecclesiæ, aut Monasterio mancipassent? videlicet ut si ante pubertatem, pleniorisve annos: nulla esset professio, si postea valeret, sine metu abdicationis? Quod igitur Iustinianus ille constituit (Titulo nempe de Episcopis & Clericis) ita est, ut cum fides Christiana favorabilior esset

De Patrio Iure.

esset Paganismo, propterea filij Paganorum, siue essent in potestate patrum, siue non, non minus hi absq; exhæredatione (qualis est illa quæ extat apud Theodoretum, cap. illo 22. fierent Ecclesiastici suo voto: quam servi infidelium liberi, cum nullo onere pretij restituendi ab Ecclesia, ut ante Iustinianum cavebantur. (& certè etiam cavetur à Gregorio. I. lib. 2. epistolâ 78. Si puella Christiana velit invito domino converti in monasterio) unde sic concludit: [hæc omnia pietatis intuitu nostra sanxit æternitas.] Quod si objicitur, tandem Iustinianum, Novellâ 123. §. antepenult. Christianis jus idem dixisse: verisimile est visum eo tempore, fuisse durum quemquam exhæredari ob Monachatum, propterea quod qui huic vitæ se mancipasset, non propterea erat Ecclesiastici ordinis: vocabatur ad successionem: bona non amittebat, ut patet ex 239. epistolâ Augustini ad Alipium: & erat voluntatis (ut diximus) manere, aut discedere à monasterio. Sed postquam huic generi vitæ accessit votum paupertatis & castitatis: frustra parentes liberos exhæredassent, qui sese exhæredabât Monasterio. Nihil quicquam postea quærebatur, quàm utrum, Professio valeret sine consensu patris. Displicent tibi hæc omnia? & hæres in Iustiniano potissimum? Oppono ei conciliū

Petri Ærodi

Constantinopolitanum, sextum: oppono Decretum illud maximum, quo utroq; renovata est excommunicatio Gangrensis. Verum, uno verbo, oppono tibi extraneo Imperatori, cujus Constitutionibus non tenemur, optimos Principes nostros. Oppono statuta Gallicanę Ecclesię: omnium consensum: postremò, res in Senatu judicatas. Carolus Magnus multa constituit de Ecclesia, idq; (ut refert Ansegisus) adhibitis Episcopis, Proceribusq; omnibus. In his hæc non continentur, lib. 5. cap. 95. [De pueris verò sine voluntate parentum, ut consarentur, vel puellę velentur, modis omnibus inhibutum est: & qui hoc facere tentaverint, mulctam quę in capitulis legis mundanę à nobis constitutis continetur, persolvere cogantur.] Mulcta illa est in lege Salica, tit. de iis qui pueros vel puellas occiderint, vel rotonderint. Vbi ante omnia annotandum est, æquè accipi, [Si quis occiderit liberos nostros, aut, si parētibus invitis copulaverit Monasterio.] Nōne est enim interficere, sic agere in eos, ut jam parentibus pro extraneis habeantur? non sint consanguinei? non hæredes? sit extincta propagatio? sit adempta consuetudo? sit tanquam morte interdicta præsentia? Mihi antea videbatur, sic avelli à suis, contineri solummodo Fabiã lege. At magnus

gnus hic Imperator hoc attribuit etiam Cornelix. Ergo quæ reprehensio, quæ accusatio est, tam sanctos, tam beatos, non solum Christo esse hypocritas: Ecclesiæ, anathema: plagiarios, legibus: Bernardo, lupos: verum etiã Imperatori, homicidas? Cavete, ne hæc crimina vos eò adducant aliquando, ut propter simile quoddam parricidium ejiciamini hinc turpiter. Videamus quod superest: num aliquid sit hodiè tale, quale illud Caroli Magni. Carolus 9. in Conventu Aurelianensi, articulo 19. sic constituit: [Ne parentes, tutores, consanguineiç; ulli, ullave liberis, pupillisç; permittunto Monasticam profiteri, nisi si masculi annum attigerint 25. foemina, vicesimum. Si ante illa tempora ulla Professio fiat: ita allecti, quicquid aliud olim legibus, moribusve obtineret, habeant testamenti factionem: modo ne quid in Monasterium conferant.] Hæc constitutio aliquid plus continet, quam Conciliũ Moguntinense, de quo 16: & 20. Quæst. 7. & 3. cap. constituit. Nam quicumq; ante illam ætatem comam posuisset, censet dolo posuisse, atq; in avaritiam Monachorum. Præterea, tantum abest ut permittat liberis ante illam ætatem se sine consensu patrum addicere Monasterio: ut parentibus, tutoribus, agnatis prohibeat hoc consentire. Quod

Petri Ærodi

si res iudicatae habent auctoritatem apud te:
en iudicium Senatus, ex Laicis & Ecclesiasti-
cis conscripti, quod in tua causa actum est no-
minatim. Id ut nescires fortasse operam de-
derunt. [Quod Petrus Ærodius, Quæsitore
Andegavensis, questus est de Renato adoles-
cente, filio suo, quem Iesuitæ sollicitassent,
subrepsissent. Rectore ac primario Collegij
Claremontani propterea introductis: ad ro-
gationem Fajj, Aduocati Regij. D.E.R.I.C.
Placere. Ærodi dari inquisitionem plagij
(nam si crimen non negassent, iussus esses ex-
hiberi: tandiuq; tuos esse in vinculis) Interea
Senatum prohibere ne quid in præiudicium
fiat, neve illum adolescentem Iesuitæ societa-
ti admisceant suæ, futurum alioqui fraudi. Id
ne nesciant Collegæ, jubere per Claremonta-
nos dici, rescribi suis. In Curia, 20. Maij, an-
no 1586.] Fortassè etiam leges aliquando
quid de re ista Blesis Gallici Ordines postula-
vère: & post fratrem quid ibi statueret Henri-
cus III. Rex noster: Interim iussit renun-
ciari de te Summo Pontifici, ut, quod bonis
omnibus displiceret, id pro sua quoq; potesta-
te vellet corrigi & emendari. His omnibus
vel rationibus, vel legibus, vel exemplis quid
respondes? Si ob factum dolui tuum: aut si,
ob eorum magis, quos certè auctores habes,
quàm

De Patrio Iure.

quàm tuum: faciõne expers cujuscunq; disciplinæ? an transfuersum me agit, ea perturbatio, quã Naturæ, quã carni, quã sanguini plus tribuitur, quàm par sit? Vtrum verò ignorem quid sit in Religione pium, quid purum, quid præcipuum? Sentis (ut opinor) quòd, esse Ecclesiasticum, siue indifferens est, siue honestum per se: non debuisti in ea re me despiciere. Si indifferens, quia tunc obedientia necessaria est: si honestum, quia honestius est, annuente patre. Sanè si nulli hodie reperirentur qui liberos Ecclesiæ offerrent: essetq; nihilominus necessarium juniores ministrare in Ecclesia: tribuamus Religioni, ut qua vi, quo ve dolo captus, deceptusq; es, sic possint filij familias aliquando rapi, abduciq; à parentibus. Sed tot Ecclesiis, Monasteriisve an deficiunt qui quotidie offerantur? At si, quicquid adfertur in contrarium, valet nihilominus votum parentibus inuitis: saltem aliquid sit in eo quod pendeat ex eorum voluntate & arbitrio. Optent hoc aut illud Monasteriũ. Sit in hac inobediẽtia Ecclesiastica, in quo pietatis illius antiquæ reuerentiæve quam & DEVS Opt. Max. & Natura præscripserunt, reliquiæ appareant tamen. Atqui tantum abest, ut liberi jure ullo possint relinquere parentes, quo adhærent Monasterio: ut qui im-

pen

Petri *Ærodj*

penſiùs ſcripſere de laude vitæ ſolitariae (qualiter profectò Monachi) fateantur, hanc poſſe à liberis dimitti, ac renuntiarì voto, quo parentibus inſerviant. Hoc etenim votum altero omni majus, antiquiùſq; eſſe, patet ex Gregorio illo Nazianzeno, qui revocatus à patre, quod litibus non ſufficeret quæ ei mortuo Cæſario, altero filio, obuenerant ex adminiſtratione publicorum: deſeruit monaſticam, & ad parentes continuo convolavit, ad Gregorium & ad Nonnam, amiſſâ Gorgoniâ. Patet ex illo Heliodoro, qui & eremum, & Hieronymum reliquit, ut ſubveniret, non patri, ſed (quod minus eſt) ſorori, nepotiùq; quem diximus. Idem ſenſit Auguſtinus (ſeu quiſquis auctor eſt) ad fratres in eremo: nec vult ullũ cogi poſſe ut redeat ad monaſterium, niſi patre ſuo defuncto. D. ille Hieronymus, in epiſtola ad Fabiolam, loquitur de diſceſſione iſta, cum ait: [Quanti monachorum, dum patris, matrisq; miſeretur, ſuas animas perdiderunt:] quibus verbis non improbat diſceſſum, ſi fieret verè ob paternum obſequium: ſed ait, plures monachos, dum prætexunt tales excuſationes, vitam & animam perdere. Quamobrem, ut maximè fuiſſes Ieſuita me volente & conſentiente: poſſes hoc tempore ſejungi & diſtrahi à nobis? poſſes quavis in cellula,
que-

De Patrio Iure.

quovis in carcere (nam Baeharius sic monasterium appellat) religiosè, in quo bella, aut potius latrocinia, sine periculo audires, quæ Patriam hodie labefactant? posses non continuo ad volare, ut omni ope, assiduitate, obsequio minueres illam molestiam quæ ex patriæ incendio, bonis præcipuè, est maxima? Sed vi te detinent fortasse. Esto hoc magis, quàm ut te omnem humanitatem, omnem affectum, ingenuitatem omnem, & præsertim hoc tempore quo non agitur de Religione, sed de Monarchia, existimem amisisse. Verum omisâ prerogativâ Antiquitatis, si lubet, certemus quoq; argumentis. Cum ita sit ut *Argumenta* matrimonium pro Sacramento habeatur: & antiquiori quidem, si ordinem inspicimus: cur apud vos indignè sic tractatur? Nonne necesse est id, summo cum detrimento Reip. & Ecclesiæ, pollui, ac prætermitti, dum fructu spoliatur suo? dum pignoribus? dum dissolvitur eo nodo, quo, qui igne & aqua astringitur, qui mensâ, qui thalamo, qui sponsionibus: non strictior ullus, arctiorq; est? Quis curet liberos alere & erudire, si postquam omni impensa ac sollicitudine hoc factum est: alieni sunt, non sui? Si quasi directo quodam jure, aut (quod magis est) Tyrannide Saracenâ, avelluntur à parentibus? Si simul ac
con-

Petri Ærodi

conjuges nostræ pepererunt, sint liberi statim
primi Monachi occupantis? [Qui patri eri-
pit filium: educatori, alumnum: domino, ser-
vum: Deo efficit impium, patri irreligiosum,
educatori ingratum, domino nequam,] in-
quit Tertullianus adversus Marcionem. *Per-*
Augm. *terea,* tollere obedientiam liberorum, atq; re-
verentiam perdere: Naturam ipsam effodere
est: est à fundamentis, à principiò discutere
omnem inter homines societatem. Obedien-
tia (inquit Cyprianus lib. de abusibus sæcu-
li) omnium disciplinarum mater est. Porro,
tollit disciplinam, qui tollit paternam obedi-
tiam. Et quoniam honoris ac conditionis æ-
qualitas, pugnas ac dissidia plerumq; inducit:
propterea Deus multos fecit Principatus, mul-
tasq; subjectiones: ut pote viri & uxoris: filij
& patris: senis & adolescentis, servi & liberi:
Principis & subditi: præceptoris ac discipuli,
111.
Augm. inquit Chrysostomus, in epistolam ad Roma-
nos. Qui tollit hos Principatus, tollit socie-
tatem. Necessè est deniq; is in impietatem, aut
hæresim prolabatur qui parentibus inobe-
diens est, ut à fidelibus & infidelibus unani-
miter scriptum est: videlicet à Plutarcho, lib.
de fraterna amicitia & à Iesuita quodam, de
Britannica hæresi. Sed eos ipsos meliùs est
audire. [Nullus est (inquit ille) qui, etsi ali-

De Patrio Iure.

ter tacitus sentiat, non enunciet, prædicet tamen, primum locum reverentiæ, Diis: secundum, parentibus eò usq; esse à Natura tributum, ut Diis ipsis nihil tam gratum, acceptūq; sit quàm si liberi officiosè ac sponte dissolvant parentibus beneficiorum usuras, qui nequeant sortem. Nulla re tam argui contra *atheos* ne sint, quàm si despiciant parentes, committantvè quid adversus eos vel tantillum. Iesuita verò: Quid Anglos adolescentes tam citò hæresi imbuit? desierant esse honorifici in parentes.] Quasi diceret, Mirum non esse si tam facilè deficerent à paterna religione ac fide, cum semel contumaciam atq; irreverentiam degustassent. Deus bone? si ea admitti, laudari vè potest: an debet, hodiè præsertim, & hîc apud nos, vbi jam nemo est qui nō eximat sese eo officio quo sive DEO obnoxius est, sive Principi, sive Magistratibus, sive Majoribus universis? Atqui omnes istæ prerogativæ reperiuntur in parente: in filio, istæ obligationes omnes. Honestum né est igitur, ultra proterviam, favère etiam illiberali animo & ingrato? [In novissimis diebus (inquit Paulus ad Timotheum) instabunt tempora periculosa. Erunt homines semetipfos amantes, blasphemi, parentibus inobedientes, ingrati, sine affectione.] Quod si objicis: te, si
semel

Petri Aerodij

semel elegeris Monachatu, me deinceps magis veneraturum, & quod longè me amplius tenebis: dico obedientiam ex obedientia nasci non posse. Præterea, qui color, Scholasticos Doctores, Scotum, Durandum, Aquinatem, Paludanū, Dominicum Sotonem, aliosq; plures, tam sollicitè disputare, an liberi infidelium possint baptisari invitis parētibus (Thomas ille omninò pernegat: asseritq; Ecclesiam id nunquam permisisse: nō Sylvestrum, Constantino Magnò: non Theodosio, Ambrosium) atq; interea contra paterna vota, vota liberorum sic approbari, suscipi sine controversia? Sanè si parentes sint Christiani: pronunciant uno ore, vi adigi posse ut eidem Religioni initent suos: hosq; amplius, ut eam Fidem profiteantur quæ est universorum. Sed si qua sit particularis Regula, aut societas sejuncta à communi: minimè hoc quidem. Id enim esse voluntatis ut puta: sufficere, si Christum profiteamur: Dominicum, aut Augustinum: non necesse. Sed qui Iudæus, Paganusve esset: B. Thomas non solummodo negat debere attrahi ad Fidem, violentiâ, aut si minor sit ætate, ut ad eam rem pro liberis consentiant parentes: verùm & Concilium Toletanum 4. cujus mentio est dist. 45. cap. de Iudæis, & Gregorius Magnus, epistolâ 45. ad

ad

De Patrio Iure.

ad Virgilium & Theodorum, Episcopus (Gal-
liarum) Si placet, liceat blandè appellare, ve-
litne quis magis in clauſtro eſſe, quam in Re-
pub. Sed vis, an aduſatio eſt, poſtquam quo-
quo modo hæc extracta vox eſt, [Volo mo-
nachari:] te deinceps quaſi in ergaſtulo ha-
bere, aut te huc & illuc circuducere, agere, ne
incidas in parentem, propinquumve ullum,
qui (licet Chriſtianus) te à cogitatione illa di-
moueat quæ obrepsit ante annos: aut, ſi jam
ineunte adoleſcentia tunc obrepsit tamen, cū
ineſt maxima imbecillitas conſilij, ut inquit
Cicero? An alter es Hercules Proſici, cui cum
pubertate prudentia obtigit? Vtrum liberi no-
ſtri ad Clerum, aut ad Monafterium non aliàs
conuerti poſſunt, quam ſi cōtinuò, quaſi igne
& aquâ interdicti ſint, hoc eſt, patris, matrisq;
communione & aſpectu? Ecceſia hoc non
laudauit niſi in liberis Iudæorū, ne facti Chri-
ſtiani ultra involuerentur erroribus parentum
Ita eſt in Canone. Sed de Chriſtianiſ diffide-
re inter Chriſtianos: quod novum eſſet Evan-
gelium? Quæ convenientia, ut, juxta tradi-
tiones Ecceſiæ, Preſbyteri nequeant benedi-
cere nubentes, niſi oblatos à parentibus: ne-
queat Episcopus ordinare extraneum, niſi
Diæceſano permittente: nequeat ſuſcipi pere-
grinus, ſine formatiſ (ut appellant) Sine litte-
ris

ris Dimissoriis, aut Commendatitiis: possint
 verò admitti vota filiorum, filiarumve sine
 traditione, commendatione, arbitrioq; dome-
 stico? Sed ut tandem nostra concludatur ora-
 tio: sic contra ea omnia quæ dicta sunt, pa-
 triam potestatem flocci facito ut velis, sive ut
 potius tibi præcipiunt ij apud quos tam beatè
 & Deificè habitas: nihilominus apud liberos
 benè natos, & verè legitimos, adhuc eam su-
 stinent sustentant quatuor columnæ. Prima
 est indignatio Dei viventis, qui injuriam pa-
 tris reputat suam. [Quam malæ famæ est
 (inquit Ecclesiastes) qui derelinquit patrem?
 & à Deo maledictus, qui matrem exasperat?]
 Secunda: Relegatio filij, cui pater ob inobe-
 dientiam sic pronunciat: [Discede à me, atq;
 ab aspectu abstine meo.] Nam & si (ut appa-
 ret) nihil habes antiquius: certissimum est
 tamen, nullum Dei supplicium majus esse ad-
 versus homines patris in liberos: in subditos
 Principis, quàm cum ab iis aspici nolunt, qui-
 bus nihil ore, aspectuq; suo debuerat esse ju-
 cundius. De Deo: nonne ita est, ipsam æter-
 nam damnationem in privatione illa consiste-
 re: ut contrà, Dei visio, est tota merces? De
 hominibus: Davidem eo genere animadvertisse
 in Absalonem? hinc ille post biennium:
 [Si pater (inquit) memor est adhuc iniqui-

De Patrio Iure.

ratis mea, ô Ioab, mortem magis impetrato.]
Quid? nonne Manlij Torquati sententia
huiusmodi fuit adversum Iunium Syllanum,
quem Macedones accusabant de repetundis:
[Quia non Talis fuisti in imperio, quales ma-
iores tui extiterunt: te in conspectum meum
venire veto:] Non potuit ferre hoc iudicium,
manus attulit sibi. Est etiam de Marco Scav-
ro, qui filio è pugna turpiter redeunti, misit
qui diceret, [Reus fugæ coram ne accedito.]
Hoc nuntio, filium gladio in se, quàm in ho-
stes, fortius usum. Sed & Augustus cum Tar-
rio adversus filiũ domi assideret, ob id ipsum
pronunciavit, [Acerbissimè puniri qui à pa-
ternis oculis submoveretur.] Hujus pœnæ ele-
gantissima est ratio apud Platonem: Nam si
(inquit) liberis nullum pulchrius simulachrũ
est Deorum: nullus domi pretiosior thesaurus
quam decrepiti parentes: quæ durior pœna
iis imponi possit, quam privari aspectu tam
familiarium Deorum, ne eos liceat tangere,
liceat osculari? Si exilium propterea intolera-
bile est, quia hoc præstat ut careamus aspectu
ædium quarundam, focorum, lapidumve,
quos Monumenta appellamus: quid, carere
iis hominibus qui nobis ea ipsa construxerunt?
imò, qui nos ipsos? & qui nihil sibi voluere
suppetere, quàm ut liberis relinqueretur?

Quod

Petri Ærodi

Quod ad Principem attinet: in promptu est exemplum ejusdem Augusti, qui ut mulcicaret Athenienses, maluit divertere in Æginum insulam, quam videri Athenis. Exemplum Marci Antonini philosophi, qui obeundo Antiochiam, accitus noluit ingredi, quod Avidio consensissent. In promptu, Caroli VIII. Principis nostri, qui reportato exercitu ab expeditione Neapolitana, & ad D. Dionysium gratias agens, voluit videri Lutetiæ, quod proficiscenti non suppeditaverant nimium. Tertia animadversio quam parentes perpetuò habuerunt, & quam perpetuò sunt habituri: (inquit Ambrosius, lib. singulari, de benedictionibus Patriarcharū) Benedictio est, quâ afficiunt gratos & obedientes: Maledictio, quâ ingratos & contumaces. Benedictio, merces obedientiæ est, inquit Elias Cretensis. Ideoq; Gregorius ille qui jam patri audiens esset, non postulat dari sibi benedictionem, sed reddi. Esto: tanti eam ne æstimes, quàm Iacob, aut Iosephus, aut Nazianzenus ille: attamen pertimesce maledictionem. Memento filiorum Noë: Recole quod est in Deuteronomio, secundo loco imprecationum: [Maledictus qui non honorat patrem suum, & matrem suam. Et dicet omnis populus, Amen. (Quod cap. III. Ecclesiastici:)] Benedictio patris firmat domos

De Patrio Iure.

domos filiorum: maledictio autem matris,
eradicat fundamenta.] Quæ omnia sunt apud
Monachum ipsum Antiochum, homiliâ 108.
Vide quod est apud Homerum, odyssæ 2. ubi
Telemachus reformidat matrem eijcere è do-
mo Vlyssis, ne in eius maledictionem incidat.
Quod apud Platonem, lib. 11. de legib. Impre-
cationes Oedipi, Amyntoris, Thesei; ad-
uersus liberos, à Dijs susceptas auditas; esse.
Nihil (inquit) Filio tam exitiosum, quàm pa-
ternæ diræ. Quod deniq; apud Suidam, de
Leontio, Tripolitano Episcopo, cuius preci-
bus annuit Deus: Filius obiret magis, quàm
ut oculis cerneret eum vitam viuere impiam
atq; inhonestam. Postremum remedium pa-
rentum: auxilium est iudicis, qui ad solam eo-
rum postulationem, aut pœnâ, aut carcere in
liberos utitur, quiq; eam sententiam dicit in
contumacem, quam expostulant parentes (ita
enim ab Alexandro rescriptum est) in petulan-
tem (utcunq; leue erimen esset in extraneo)
sanctius, nihil inuolabilius sit parente. Est in
nostris annalibus, tempore Ludouici, Stepha-
num Bolæum, Præfectum Parisiensem, suffi-
xisse quendam, quod mater aduersus eum di-
xisset, [Nullâ cura posse efficere ne perpetuò
fur sit.] Deniq; id nobis dici potest quod est
F apud

Petri Ærodi

apud Hieronymum, lib. de honorandis parentibus: Seruite Patribus futuri patres & matres vestras, tenerâ (inquit) diligite pietate, ut & vestrâ coniuges mereantur matrum nomine appellari. Superest igitur, si uis evitare has poenas, quæ omni iure filio imminent contumaci: siq; hæc disputatio eam vim habet ut tu ad teipsum redeas: si aliquod bonum inustum est tibi: sitq; propterea in animo meditatio officij: hoc agas in continenti, fac parabola Christi vera sit in nobis, Epulari & gaudere oporteat, quia filius meus mortuus fuerat, & reuixit: perierat, & inventus est. Quod Ecclesia ambabus manibus pœnitenti perpetuò est obuia, parentum imitatione facit. Antequam clames, ego exaudiam. [Veni itaq; & pax erit: revertere, & satisfactum est:] (Nam placet te ita alloqui, ut nepotem Bernardus ille) [Contra iuris ordinem revoco læsus, qui me læsit: spretus, requiro contemptorem: iniuriam passus, iniurioso satisfacio: rogo eum deniq; à quo debueram rogari.] Vt Cæsarius, Homiliâ 30. Orat iudex, & desiderat parcere. Sin tibi iterum obrunditur, quod ubi attigeris 25. annum, tum tibi omnia erunt in potestate: neque habebis ampliùs quo ex contumacia metuas fraudem: propterea quod te illa ætas quasi emancipauerit, reddideritq; tanquam patrem.

De Patrio Iure.

patrem familias : Dico, edico tibi: Licet pietas non finiatur pubertate, neq; majoribus annis: imò crescat eo tanto: unde & Plato severius in eum animadvertit, qui 30. annorum, quam qui minor, patri inobediens est: (edico inquam) quod si mansisses apud me usq; ad legitimam ætatem: possem eo tempore tibi aliquid indulgisse, vitam eam eligenti in qua habilitatem nactus esses, Sed quemadmodum virgo quæ rapta est immatura, quamdiu apud raptorem est, ætatem non attingit: matrimonium nunquam confirmatur, ut decretum est in ipsa Tridentina Synodo: sic, quos annos fueris ibi assecutus, ubi me invito te custodiunt: ne ita eos tibi prodesse putes, quin quicquid postea usurpaveris perpetuò irritum, prophanum, illegitimumq; sit. Cur ita? quia Iesuitæ te semel seduxerunt, & es semper apud eos mala fide, malo more: & cum iactura atq; detrimento alieno te contrectant. Non posse excipi, ibi quid fieri à Spiritu Sancto, vbi ita agendo contrahitur maleficium. Quemadmodum res furtiva quousque redierit in domini potestatem, perpetuò vitiosa est: sic qualiscunq; succreueris, in æternū erit in te & plagium, & latrocinium, nisi te arbitrio subijciant meo. Estne qui tibi contrarium prædicet: dic illi ex Platone: *Mente, & ingenio opus habes.*

Koräio

Petri Aerodij de Patrio Iure.

Γονέων γὰρ ἀμελεῖν, οὔτε θεὸς, οὔτε ἄνθρωπος
νοῦν ἔχων, ξύμβουλός ποτε γένοιτ' αἶν οὐδέ τις
εὐδενί.

FUGITIVVM P. AERODII QVÆ-
fitoris Andivi V. C. filium sic affatur
GILBERTUS BANCHE-
RELLUS.



Verit qua fitor gnatum, indulgetq; dolori:
Aerodus prolis maxima cura sue:
Imas a fido corroditur ille medullas,
Tundit & in viduâ pectora mæsta de-
mo.

Quis pater ad diros fugiti vum gaudet Iberos
Natum, olim in valido fulcra futura seni?
Impie, veh! patrium puer indignate dolorem!
Dure puer flocci iura paterna faci?
Iura quidem Hyblao fartim condita lepore,
Que colat hyrcanum vel fera pasta nemus:
Tu tamen obtusa crudelis respuis aure,
Nec vis divinâ (perdite) lege regi.
Indigne Aerodii præclari nominis hæres,
A patrii laribus quid male gnate fugis?
Ni redeas ades tandem mansuete paternas,
Desine tam docti, filius esse patri.

F I N I S.



F. Reppien



Universitäts
Bibliothek
Rostock

http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn766622576/phys_0131

DFG

De P

patrem familias: Di
 non finiatu puberta
 imò crescat eo tante
 eum animadvertit,
 qui minor, patri ino
 quod si mansisses ap
 etatem: possem eo te
 fuisse, vitam eam eli
 nactus esses. Sed qu
 rapta est immatura,
 est, etatem non attri
 quam confirmatur.
 Tridentina Synodo
 affecutus, ubi me i
 eos tibi prodesse pu
 usurpaveris perpetu
 legitimumq; sit. Cur
 seduxerunt, & es se
 malo more: & cum
 alieno te contrectat
 quid fieri à Spiritu Sa
 trahitur maleficiu
 furtiva quousque r
 tem, perpetuò vitio
 creueris, in æternu
 trocinium, nisi te arb
 ne qui tibi contrariu
 tonc: Mente, & inge

t pietas
 s annis:
 erius in
 , quam
 in quā)
 timam
 indul
 titatem
 go qua
 otorem
 n nun
 in ipsa
 eris ibi
 : ne ita
 postea
 um, il
 e semel
 la fide,
 mento
 pi, ibi
 o con
 m res
 otesta
 q; suc
 i, & la
 o. Est
 ex Pla

Kovale